

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**IZVJEŠTAJ O RADU
Komisije za vrijednosne papire
Federacije Bosne i Hercegovine
za 2012. godinu**

Sarajevo, mart 2013.

**Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo, ul. Ćemaluša 9/II
Tel. ++387 33 203 844, 203 902, fax: ++ 387 33 211 655
E-mail: info@komvp.gov.ba; Web: www.komvp.gov.ba**

S a d r Ź a j

<i>I - Uvod</i>	3
<i>II - Regulatorni okvir i nadležnosti</i>	4
<i>III - Primarno tržište, emisije i emitenti vrijednosnih papira</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>IV - Objavljivanje finansijskih izvještaja</i>	9
<i>V - Sekundarno tržište vrijednosnih papira, promet i ovlašteni učesnici</i>	10
<i>VI - Društva za upravljanje i investicijski fondovi</i>	35
<i>VII - Nadzor</i>	49
<i>VIII - Normativni poslovi</i>	52
<i>IX – Programski ciljevi za 2013. godinu</i>	53
<i>X - Prilog</i>	54

**Izvještaj o radu
Komisije za vrijednosne papire
Federacije Bosne i Hercegovine za 2012. godinu**

I - Uvod

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine osnovana je Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire («Službene novine Federacije BiH», br. 39/98, 36/99 i 33/04), kao samostalna specijalizirana institucija Federacije Bosne i Hercegovine, radi obavljanja djelatnosti regulatora tržišta, nadzora i zaštite investitora, transparentnosti i zakonitosti poslovanja učesnika na tržištu vrijednosnih papira.

Posljedice globalne finansijske krize odrazile su se na znatan pad aktivnosti na tržištu kapitala kako na finansijskim tržištima u regionu, tako i u našoj zemlji. Ovo se odnosi prvenstveno na pad prometa na tržištu kapitala i slabljenje interesa domaćih i stranih investitora za ulaganje u vrijednosne papire. Za razliku od perioda 2002. – 2008. godina, kada je bilježen stalni rast prometa i cijena dionica, u protekle tri godine došlo je do znatnog pada vrijednosti prometa i cijena dionica, te smanjenog ulaganja investitora. Ipak u 2012. godini zaustavljen je negativni trend pada prometa na Sarajevskoj berzi. Kriza na tržištu uticala je i na otežano poslovanje učesnika na tržištu, smanjenje obima poslova i prestanak rada pojedinih brokerskih kuća.

Iako su na tržištu vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine uspostavljene institucije, potrebna infrastruktura i regulativa koja omogućava funkcionisanje tržišta, naše tržište kapitala se još uvijek nalazi u fazi tranzicije i nedovoljne razvijenosti. Tome su uzrok mali obim prometa, nedostatak investitora na tržištu, nedovoljna javna ponuda vrijednosnih papira zbog nerazvijenosti realnog sektora privrede i emitenata vrijednosnih papira, te podijeljenost tržišta na entitete.

Od vrijednosnih papira trguje se uglavnom dionicama, a u posljednje dvije godine i državnim obveznicama, odnosno obveznicama Federacije, koje su emitovane po osnovu duga iz ratnog perioda i stare devizne štednje. Emisije novih vrijednosnih papira su na nezadovoljavajućem nivou, posebno emisije javnom ponudom dionica u svrhu finansiranja novih projekata, poslovanja i razvoja dioničkih društava. Obavljene su prve emisije municipalnih obveznica općina radi finansiranja infrastrukturnih projekata. Registracija i promet vrijednosnih papira funkcionišu u potpunosti elektronskim putem u dematerijalizovanom obliku, uz informatičku podršku. U tom smislu uspostavljeni su elektronski sistemi trgovanja na berzi, registracije emitenata u Komisiji i registracije vrijednosnih papira i njihovih vlasnika u Registru vrijednosnih papira u Federaciji BiH. U registru emitenata vrijednosnih papira upisana su 643 emitenta-dionička društva, sa ukupnim osnovnim kapitalom u nominalnoj vrijednosti od cca 11,270 miliona KM, dok je u Registru vrijednosnih papira registrovano 348.077 pravnih i fizičkih lica vlasnika vrijednosnih papira.

Sekundarno tržište kapitala karakteriše slab promet vrijednosnih papira, prvenstveno u pogledu obima i vrijednosti ostvarenog prometa na Sarajevskoj berzi vrijednosnih papira.

Osnovni problem na tržištu vrijednosnih papira je nedovoljan interes investitora i nelikvidnost dionica. Ukupan promet na Sarajevskoj berzi vrijednosnih papira u 2012. godini iznosio je 373.577.487,70 KM što je cca 50% više u odnosu na vrijednost ostvarenu u 2011. godini.

Zbog nedovoljnog prometa došlo je do teškoća u poslovanju i nelikvidnosti u brokerskim društvima, reduciranja aktivnosti na tržištu i smanjenja broja poslovnih jedinica i broja uposlenih.

U oblasti industrije fondova i kolektivnog investiranja u Federaciji BiH je osnovano 11 zatvorenih fondova i šest otvorenih investicijskih fondova, kojima upravlja 12 društava za upravljanje fondovima. Ukupan broj dioničara fondova na dan 31.12.2012. godine iznosi 203.064. Iz podataka o poslovanju prezentiranih u izvještaju može se zaključiti da su dva zatvorena fonda i tri otvorena fonda ostvarila pozitivan finansijski rezultat, dok je devet zatvorenih fondova kao i tri otvorena fonda poslovalo negativno. Društva za upravljanje fondovima nedovoljno su angažovana kao aktivni portfelj menadžeri u fondovima kojima upravljanju iako glavninu prihoda ostvaruju od provizije za upravljanje, a od njih dvanaest devet je ostvarilo pozitivan poslovni rezultat, a tri gubitak.

Na osnovu Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima, Komisija je donijela podzakonske propise, kojim se reguliše tržišta kapitala posebno u sferi prometa vrijednosnih papira, obavljanja poslova posredovanja na tržištu i regulaciji industrije fondova.

U cilju ublažavanja posljedica krize na tržištu kapitala, Komisija je u saradnji sa drugim institucijama preduzimala aktivnosti radi poboljšanja uslova za poslovanje učesnika na tržištu kapitala, smanjenje troškova za emitente vrijednosnih papira i investitore, te unapređenje regulacije.

Nadzor tržišta vrijednosnih papira obuhvata kontrolisanje rada profesionalnih posrednika i drugih učesnika na tržištu kapitala, praćenje prometa dionica, postupanje po žalbama pravnih i fizičkih lica u vezi registracije i prijenosa dionica i zaštite prava dioničara. U toku 2012. godine obavljen je nadzor kod profesionalnih posrednika, društava za upravljanje fondovima, investicionih fondova, nadzor banaka depozitara, banaka koje obavljaju poslove skrbnika vrijednosnih papira, te nadzori Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH i Sarajevske berze.

Saglasno članu 2. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine podnosi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, godišnji izvještaj o radu za prethodnu godinu, uz finansijski plan za narednu godinu. U prošloj godini Izvještaj o radu za 2011. godinu i Finansijski plan sa Programom rada za 2012. godinu dostavljeni su Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

U nastavku izvještaja prezentirani su detaljniji podaci po oblastima od emisije vrijednosnih papira do prometa vrijednosnih papira, podaci o emitentima vrijednosnih papira, prometu na berzi, brokerskim kućama, investicionim fondovima i drugim učesnicima.

II - Regulatorni okvir i nadležnosti

Tržište kapitala u Federaciji BiH, kao i ovlaštenja i djelokrug rada Komisije i drugih institucija i učesnika na tržištu kapitala, regulisani su Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire, Zakonom o tržištu vrijednosnih papira, Zakonom o registru vrijednosnih papira, Zakonom o investicijskim fondovima, Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o preuzimanju dioničkih društava.

Shodno navedenim zakonima, osnovna misija Komisije je regulacija uslova, načina funkcionisanja i poslovanja, licenciranje ovlaštenih pravnih i fizičkih lica i vršenje nadzora nad učesnicima na tržištu kapitala: Registar vrijednosnih papira, Sarajevska berza-burza,

brokerske kuće, brokeri/dileri, investicijski savjetnici, društva za upravljanje fondovima i fondovi, banke ovlaštene za obavljanje poslova depozitara i skrbnika na tržištu vrijednosnih papira. Također, nadležna je za vođenje registra emitenata vrijednosnih papira-dioničkih društava, registra fondova, odobravanje emisija vrijednosnih papira, odobravanje tendera za preuzimanje dioničkih društava, odobravanje i nadziranje provođenja korporativnih radnji u dioničkim društvima i dr.

Na osnovu Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija je profesionalno i nezavisno tijelo, koje se sastoji od predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana. Odlukom o imenovanju koju je donio Predsjednik uz saglasnost dopredsjednika Federacije, a potvrdio Parlament Federacije BiH, u maju 2004. godine, Komisija je imenovana, na mandat od pet godina. Trenutno Komisija ima predsjednika i dva člana, jedan član-zamjenik predsjednika je penzionisan, a jedan član je podnio ostavku zbog odlaska na novu dužnost.

Prije i nakon isteka mandata Komisija se blagovremeno, u više navrata, pisano obratila nadležnim federalnim organima (predsjednici i dopredsjednicima Federacije) i tražila da se izvrši razrješenje i imenovanje članova Komisije, zbog isteka mandata, ali to nije učinjeno.

U okviru svoje nadležnosti Komisija, u skladu sa Statutom i Poslovníkom o radu, razmatra i donosi propise, odluke i druge pojedinačne akte na sjednici Komisije. Sjednice se, u pravilu, održavaju jednom sedmično. Komisija za vrijednosne papire, u proteklom periodu održala je ukupno 360 sjednica, od toga u 2012. godini 24 sjednice. Na dnevnim redovima sjednica Komisije najveći broj pitanja odnosi se na regulaciju i nadzor tržišta i rješavanje zahtjeva pravnih i fizičkih lica u upravnom postupku. Odluke Komisije u upravnim postupcima su konačne, a protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

U postupcima po zahtjevima pravnih i fizičkih lica ili po službenoj dužnosti Komisija je u 2012. godini u upravnom postupku imala u rješavanju 324 zahtjeva, od toga je riješeno 320 ili 99, %, a za 4 predmeta podnesena koncem godine procedura rješavanja je u toku. Redovno su razmatrani nacrti propisa, analizirano stanje i problemi na tržištu, razmatrana pitanja u pripremi za sjednice Komisije i druga pitanja iz djelokruga rada Komisije. Održani su sastanci sa predstavnicima učesnika na tržištu kapitala: profesionalnim posrednicima, društvima za upravljanje fondovima, Sarajevske berze, Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH i dr.

U svrhu primjene Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima i regulisanja tržišta, emisije i prometa vrijednosnih papira i poslovanja učesnika na tržištu kapitala, Komisija je donijela sve potrebne podzakonske propise.

U proceduri donošenja podzakonskih propisa kojima se regulišu uslovi i način poslovanja učesnika na tržištu kapitala, primjenjuje se praksa da se nacrti propisa prethodno dostavljaju na raspravu učesnicima na tržištu. Objavljivanje propisa i akata vrši se u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na web stranici Komisije.

U skladu sa međunarodnim principom neovisnosti regulatora i Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija se finansira isključivo prihodima od naknada ostvarenih iz djelatnosti Komisije, bez finansiranja iz sredstava budžeta-proračuna. Planiranje prihoda i rashoda utvrđuje se godišnjim Finansijskim planom.

Radi informisanja investitora i javnosti zapisnici, odluke i zaključci sa sjednica Komisije redovno se objavljuju na web stranici Komisije. Ažurno se postupa u primjeni Zakona o slobodi pristupa informacijama, tako da se redovno tromjesečno izvještava Parlament Federacije BiH i Ombudsmen/Ombudsman o postupanju po ovom Zakonu. U prošloj godini riješeno je u zakonskom roku svih 28 zahtjeva pravnih i fizičkih lica za pristup

informacijama, kojima raspolaže Komisija. U svrhu transparentnosti tržišta, podaci o aktivnostima na tržištu objavljuju se na internet stranicama Komisije, Registra i Sarajevske berze.

Komisija je članica IOSCO-a (Međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire) što joj omogućava uspostavljanje saradnje sa srodnim institucijama u drugim zemljama. IOSCO je organizacija koja uključuje institucije iz cijelog svijeta, koje nadziru tržište kapitala i koja uspostavlja međunarodne standarde regulacije i kontrole tržišta. U okviru IOSCO-a završena je procedura pristupanja Komisije Multilateralnom sporazumu o razmjeni informacija na tržištu kapitala. Ostvarena je značajna saradnja sa institucijama nadležnim za regulisanje tržišta kapitala u regionu, kroz razmjenu informacija i iskustava, te posebno zaključivanjem memoranduma o međusobnoj saradnji i razmjeni informacija sa komisijama za vrijednosne papire Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Slovenije, Rumunije, Turske, Grčke i Malezije. Komisija je učestvovala na regionalnim konferencijama regulatora tržišta vrijednosnih papira na kojima je razmatrana inicijativa za poboljšanje saradnje. Koncem novembra 2011. godine regulatori tržišta kapitala iz regiona (Slovenije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije i BiH) potpisali su Deklaraciju o saradnji. Glavni ciljevi navedeni u Deklaraciji su: uspostavljanje i održavanje pravičnih, efikasnih i pouzdanih tržišta kapitala; pomagati jedni drugima kako bi se unaprijedio razvoj tržišta vrijednosnih papira, osigurao integritet, efikasnost i uredno funkcionisanje tržišta, te kako bi se poboljšala zaštita investitora; postaviti temelje za razvoj jedinstvene metodologije i prakse u primjeni propisa u oblasti pružanja investicijskih usluga i jačati koordinaciju u nadzoru osiguravanjem efikasnosti tržišta, unapređenjem integriteta i transparentnosti tržišta i poboljšanjem zaštite investitora, uskladiti propise i standarde sankcionisanja manipulacije tržištem i trgovanja na osnovu povlaštenih informacija; nastojati osigurati zajedničku edukaciju učesnika na tržištu kako bi bili u stanju pratiti promjene na finansijskom tržištu.

U Registru vrijednosnih papira u FBiH, uvedeno je korištenje međunarodnih oznaka za vrijednosne papire - ISIN koda.

U cilju harmonizacije propisa, međusobnog informisanja, poboljšanja uslova za ulaganje investitora i integrisanja tržišta vrijednosnih papira u BiH, ostvarivana je saradnja sa komisijama za hartije od vrijednosti Republike Srpske i Distrikta Brčko.

III - Primarno tržište, emisije i emitenti vrijednosnih papira

Na primarnom-emisionom tržištu emisije novih dionica se pretežno provode putem zatvorene prodaje unaprijed poznatim kupcima, dok su javne emisije nedovoljno prisutne na tržištu.

Komisija vodi registar emitenata vrijednosnih papira u koji se upisuju dionička društva, banke i osiguravajuća društva, prije upisa u sudski registar i Registar vrijednosnih papira. Registar emitenata se vodi u elektronskom sistemu.

U registar emitenata kod Komisije, sa koncem 2012. godine upisana su 643 emitenta, sa ukupnim iznosom osnovnog kapitala od 11.270.585.418,27 KM. U 2012. godini u registar emitenata upisan je jedan novi emitent, a zbog promjene oblika ili pripajanja, nakon promjena u sudskom registru, iz registra je brisano 9 emitenata.

Tabelarni prikaz zaprimljenih i riješenih predmeta

Vrsta rješenja	Zaprimljeno	Riješeno	Pozitivno	Negativno	Obustava/ odbacuje se	Otklanjanje nedostataka
Promjena podataka o članovima NO	147	143	125	14	4	4
Emisija obveznica	2	2	2	-	-	-
Javna emisija komercijalnih zapisa	-	-	-	-	-	-
Smanjenje osnovnog kapitala	10	10	8	-	2	-
Povećanje osnovnog kapitala – javna emisija	-	-	-	-	-	-
Odobrenje zatvorene prodaje	8	8	-	-	-	-
Povećanje osnovnog kapitala po z.e.	6	6	6	-	-	-
Povećanje osnovnog kapitala iz vl.s.	4	4	3	1	-	-
Sticanje vlastitih dionica	10	10	10	-	-	-
Brisanje vlastitih dionica	2	2	2	-	-	-
Neuspjela zatvorena prodaja	3	3	-	-	-	-
Promjena oblika iz d.o.o. u d.d.	2	2	2	-	-	-
Promjena oblika iz d.d. u d.o.o	6	6	6	-	-	-
Upis u reg. na osnovu podjele društva	-	-	-	-	-	-
Upisi u registar	1	1	1	-	-	-
Pripajanje društva	1	1	1	-	-	-
Brisanje iz registra	9	9	9	-	-	-
Konverzija - spajanje dionica	3	3	3	-	-	-
Podjela dionica	-	-	-	-	-	-
Poništenje rješenja o promjeni oblika društva	1	1	1	-	-	-
Obustava postupka	2	2	2	-	-	-
Obnova postupka	2	2	2	-	-	-

Ukupan broj emitenata sa upisanim osnovnim kapitalom

Emitenti	Broj emitenata	%	Osnovni kapital u KM	%
Privredna društva	600	93,40	9.840.074.421,27	87,31
Banke i osiguravajuća društva	40	6,14	1.424.515.917,90	12,64
Društva za upravljanje fondovima	3	0,46	5.995.079,10	0,05
Ukupno	643	100,00	11.270.585.418,27	100

U odnosu na ukupno upisani osnovni kapital iz 2011. godine u iznosu od 11.265.509.313,92 KM evidentno je povećanje istog u iznosu od 5.076.104,35 KM.

U izvještajnom periodu emitenti su u 10 slučajeva podnosili zahtjeve za odobrenje smanjenja osnovnog kapitala od čega je 8 zahtjeva pozitivno riješeno, a dva negativno.

Smanjenje osnovnog kapitala u KM

Privredna društva (d.d.)	21.775.316,95 KM
--------------------------	------------------

Osim navedenog Komisija je po službenoj dužnosti ili po prijavi društava izvršila brisanje emitenata iz Registra, te je po tom osnovu smanjen iznos ukupno upisanog kapitala u registru emitenata kako slijedi.

Smanjenje ukupnog osnovnog kapitala po osnovu brisanja iz registra emitenata

Privredna društva (d.d.)	42.251.258,90 KM
--------------------------	------------------

Emitenti su u 10 navrata podnosili zahtjeve za povećanja osnovnog kapitala, po osnovu prethodno odobrene zatvorene prodaje ili po osnovu zahtjeva za povećanje nominalne vrijednosti dionica. Komisija je svojim rješenjem odobrila upis devet povećanja osnovnog kapitala. Povećanja kapitala su u većem dijelu proistekla iz privatizacijskih ugovora, a manjim dijelom od uplata u novcu.

Povećanje osnovnog kapitala

Privredna društva (d.d.)	33.661.140,20 KM
Banke i osiguravajuća društva	26.857.000,00 KM
Ukupno	60.518.140,20 KM

Ukupan iznos registrovanog kapitala povećan je i po osnovu upisa novih emitenata u registar kod Komisije bilo da je upis izvršen po osnovu promjene oblika iz društva sa ograničenom odgovornošću bilo po osnovu obaveze usklađivanja sa Zakonom o privrednim društvima kao preduslova za upis u sudski registar.

Povećanje ukupnog osnovnog kapitala po osnovu upisa novih emitenata u registar emitenata

Privredna društva d.d.	8.584.540,00 KM
------------------------	-----------------

U 2012. godini ukupno povećanje kapitala emitenata po osnovu emisije u registru kod Komisije iznosi 69.102.680,20 KM. U odnosu na prethodnu godinu kada je ukupno povećanje kapitala iznosilo 88.879.596,00 KM, zabilježen je negativan trend, odnosno u 2012. godini povećanje kapitala iznosi 19.776.915,80 KM manje nego povećanje u 2011. godini.

U 2012. godini je ukupni kapital emitenata u registru kod Komisije veći nego u 2011. godini jer je iznos ukupnog smanjenja kapitala (64.026.575,85 KM) ipak niži od upisanih povećanja kapitala (69.102.680,20 KM) za 5.076.104,35 KM, te je stoga u 2012. godini zabilježen porast osnovnog kapitala emitenata vrijednosnih papira.

U Registru emitenata kod Komisije izvršeno je evidentiranje promjena u upravi za 83 društva, zatim tri promjene koja se odnosi na firmu društva, jedna promjena koja se odnosi na upis povezanih lica u registar emitenata, kao i upis tri promjene koje se odnose na promjenu predsjednika nadzornog odbora. Za sve navedene promjene izdati su novi izvodi iz registra emitenata.

Od ostalih obavljenih poslova navode se odgovori na upite, predstavke ili davanje mišljenja po zahtjevu stranaka: Kantonalna agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona(2x), "Sarajevo Publishing"d.d.Sarajevo, Federalnopravobranilaštvo/pravobraniteljstvo, Tehnički remontni zavod Hadžići, TP "ROBNE KUĆE" D.D. SARAJEVO - u stečaju, advokata (x3), Agencije za privatizaciju Federacije BiH, Kantonalne agencija za privatizaciju Kantona Sarajevo, RUDSTROJ d.d. Kakanj (2x), Hypo-Alpe-Adria Bank d.d. Mostar, SOLANA d.d. Tuzla, Konjuh d.d. Živinice, Upi poslovni sistemi d.d. Sarajevo, Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije-skupština Bosnalijek d.d. Sarajevo, Kvantum group d.d.

Sarajevo, Fabrika duhana Sarajevo d.d., UDAU BH, Javno preduzeće Rad d.d. Tešanj Sarajevoputevi d.d., Rudnik soli Tuzla d.d. Tuzla i na zahtjeve više fizičkih lica.

Dati su odgovori na tužbe u upravnim sporovima o promjeni članova nadzornog odbora društva „KONJUH“ d.d. Živinice, Kvanutum group d.d. Sarajevo (Rješenje kojim se odobrava upis promjene oblika iz d.o.o. u d.d. u obnovljenom postupku) i Bosnalijek d.d. (rješenje Komisije kojim se odbija upis članova nadzornog odbora).

Rješavanje zahtjeva emitenata je ažurno i u skladu sa zakonskim rokovima. U rješavanju predmeta i provođenju korporativnih radnji emitenata insistira se na primjeni i poštivanju Pravilnika o upravljanju u dioničkim društvima.

IV - Objavljivanje finansijskih izvještaja

Obaveza objavljivanja informacija povećava odgovornost za upravljanje društvom i transparentnost upravljanja i vođenja poslova. Za dioničare i investitore koji učestvuju u upravljanju u dioničkim društvima ili posluju sa njima, informacije su neophodan element kako bi bili u stanju da procjene njihovu poziciju i reaguju na promjene koje su za njih relevantne. Istovremeno, transparentnost u objavljivanju finansijskih izvještaja i informacija bitnih za poslovanje društava preduslov su za dobro korporativno upravljanje.

Pravovremeno i potpuno objavljivanje informacija obezbjeđuje pristup informacijama svim zainteresiranim licima, bez obzira na svrhu u koju će dobijene informacije biti korištene, putem transparentne procedure koja garantuje da se informacije lako pronalaze i dobijaju.

Obavezu da objave u dnevnim novinama i Komisiji dostave godišnji izvještaj o poslovanju za 2011. godinu prema Pravilniku o sadržaju, rokovima i načinu objavljivanja izvještaja emitenata vrijednosnih papira imala su ona društva koja su upisana u registar emitenata kod Komisije, koja su emitovala putem javne ponude vrijednosne papire koji su uvršteni u trgovanje na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu.

Izvještaji za 2011. godinu dostavljeni su na propisanim obrascima u elektronskoj formi i objavljeni na web stranici Komisije za 275 subjekata, od čega se na izvještaje privrednih društava odnosi 189, a ostalo na banke (19) i osiguravajuća društva (14), brokerske kuće i fondove. Emitentima koji svoju obavezu nisu izvršavali u skladu sa pomenutim Pravilnikom upućena su upozorenja i poziv za postupanje.

Kada su u pitanju polugodišnji izvještaji za 2010. godinu objavljeno je ukupno 218 izvještaja, od toga 135 otvorenih dioničkih društava.

Pored godišnjih i polugodišnjih izvještaja, u dnevnoj štampi su objavljivani i Komisiji dostavljani i izvještaji o događajima koji bitno utiču na finansijski položaj emitenta. Uglavnom se radi o događajima koji se odnose na donošenje odluke o sazivanju skupštine društva, odluke o isplati dividende, spajanju dionica i smanjenju kapitala, odluka o pokriću gubitka, povećanju kapitala i drugo.

Pravilnik propisuje i obavezu dostavljanja kvartalnih izvještaja društava koja su uvrštena na kotaciju na Sarajevskoj berzi. Novi obrasci za elektronsko izvještavanje usklađeni su sa računovodstvenim standardima i objavljeni na web stranici Komisije. Na osnovu informacija o postupanju emitenata u vezi izvršavanja obaveze izvještavanja i objavljivanja informacija o poslovanju dioničkih društava vidljiv je pomak iz godine u godinu, mada još uvijek ima potrebe za preduzimanje mjera i aktivnosti prema jednom broju dioničkih društava koja ne izvršavaju svoje obaveze. Komisija će i u buduće kroz mjere iz njene nadležnosti nastojati unaprijediti primjenu međunarodnih računovodstvenih standarda i standarda

finansijskog izvještavanja na našem tržištu. U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira, početkom ove godine donijet će se novi Pravilnik o objavljivanju izvještaja emitenata.

V - Sekundarno tržište vrijednosnih papira, promet i ovlašteni učesnici

U oblasti prometa na tržištu vrijednosnih papira, nakon tri godine stalnog pada prometa, proteklu godinu karakterizirao je rast ukupnog prometa na Sarajevskoj berzi.

U 2012. godini broj domaćih vlasnika vrijednosnih papira pravnih i fizičkih lica iznosio je 342.349, dok je stranih 5.728. Interesovanje emitenata za uvrštavanje na kotaciju na berzi je slabo i pored prednosti koje bi trebao imati ovaj segment tržišta, broj emitenata na kotaciji je u stagniranju.

Prateći promjene na tržištu vrijednosnih papira i primjenu zakona, Komisija je davanjem naloga učesnicima na tržištu inicirala promjene opštih akata i njihovo usklađivanje sa zakonima. Komisija je donijela Smjernice za primjenu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, pratila postupanje po Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti i Pravilniku o procjeni rizika, podacima, informacijama, dokumentaciji, metodama identifikacije i ostalim minimalnim pokazateljima neophodnim za efikasnu provedbu odredbi ovog Zakona

Profesionalni posrednici na tržištu

Zbog slabog prometa došlo je do nelikvidnosti u brokerskim društvima, što je prouzročilo da neka od njih prestanu raditi, a kod nekih je došlo do reduciranja aktivnosti i smanjenja broja uposlenih. Sumiranjem podataka o brokerskim dozvolama, dozvolama za obavljanje poslova skrbnika i depozitara i dozvolama za fizičke osobe za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima, daje se pregled stanja dozvola.

Dozvole profesionalnih posrednika - na dan 31.12.2012. godine:

R. br.	Profesionalni posrednik	DOZVOLE					
		Brokerska	Diler-ska	Inv. savj.	Upr.portf.	Agent emisije	Pokrov. emisije
1	AW Broker doo Sarajevo	Aktivna					
2	Bond Invest d.o.o. Mostar	Aktivna					
3	Eurohaus d.o.o. Sarajevo	Aktivna			Aktivna	Aktivna	
4	Fima d.o.o. Sarajevo	Aktivna					
5	General Broker doo Sarajevo	Aktivna					
6	See Investment doo Sarajevo	Aktivna				Aktivna	
7	Unibroker doo Sarajevo	Aktivna					
8	VGT Broker Visoko	Aktivna					
9	Moja banka dd Sarajevo	Aktivna					
10	Hypo AA Bank dd Mostar	Aktivna	Aktivna				
11	Raiffeisen Bank dd Sarajevo	Aktivna	Aktivna	Aktivna		Aktivna	Aktivna
12	eBrokers d.o.o. Sarajevo	neaktivna					
13	UniCredit bank dd Mostar					Aktivna	Aktivna
14	Sparkasse Bank dd Sarajevo					Aktivna	
	Ukupno	11	2	1	1	5	2

Ukupan broj aktivnih dozvola na dan 31.12.2012. godine iznosi 22 dozvole, a važećih dozvola je 23 (društvu eBrokers dozvola nije aktivna). U 2012. godini brokersku dozvolu dobila je i Moja banka dd Sarajevo prenosom sa ASA Brokers doo Sarajevo, dok je ASA Brokers u postupku likvidacije. Izdate su dvije nove dozvole agenta emisije Sparkasse Bank Sarajevo i društvu Eurohaus. U istom razdoblju je ukinuta dozvola za upravljanje portfeljem Raiffeisen bank BH, na osobni zahtjev i brokerska dozvola društvu Palisaen doo Sarajevo zbog neodrživosti. U drugoj polovini 2012. godine izvršena je obustava brokerske dozvole društvu eBrokers doo Sarajevo na osobni zahtjev zbog neispunjavanja uslova. Dozvole pokrovitelja emisije imaju dvije banke i iste nisu korištene zbog nedostatka posla.

Pregled dozvola sa stanjem na 31.12. – period 2007. do 2011. godine:

god	brokerska	dilerska	investicijsko savjetovanje	upravlj. portf.	agent emisije	pokrov. emisije	ukupno
2011	13	1	1	2	3	2	22
2010	14	0	1	2	4	0	21
2009	17	3	2	3	4	0	29
2008	18	9	1	2	0	0	30
2007	20	13	2	3	0	0	28

Na smanjenje broja dozvola je posebno uticalo smanjenje dilerskih dozvola kojih je u 2007. godini bilo 13., dok ih na 31.12.2012. godine ima dvije.

Nove dozvole u 2012. god.

društvo	tip dozvole	br. rješenja	datum izdavanja
Sparkasse Bank Sarajevo	agent emisije	04/1-19-71/12	28.03.2012.
Moja banka Sarajevo	brokerska: od 01.06.2012.	04/1-19-124/12	17.05.2012.
Hypo AA Bank	dilerska dozvola	04/3-19-112/12	07.06.2012.
Eurohaus doo Sarajevo	agent emisije	04/3-19-345/12	05.07.2012.

Ukinute i obustavljene dozvole u 2012. god.

društvo	tip dozvole	ukidanje/obustava	br. rješenja	datum
Raiffeisen bank BH	upravljanje portfeljem	ukidanje	04/3-19-127/12	17.05.2012.
ASA Brokers Sarajevo	brokerska - do 31.05.12.	ukidanje	04/1-19-117/12	17.05.2012.
Palisaen doo Sarajevo	brokerska	ukidanje	04/3-19-198/12	19.07.2012.
eBrokers doo Sarajevo	brokerska	obustava	04/3-19-251/12	27.09.2012.

U poređenju sa 2011. godinom, broj dozvola u 2012. godini je ostao nepromijenjen, s tim što je njihova struktura neznatno izmjenjena. Ukupan broj aktivnih dozvola profesionalnih posrednika iz čl. 69. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, iznosi 21. dozvolu (ne računajući eBrokers), od čega se 10 dozvola (48%) odnosi na privredna društva (doo), a ostalih 11 (jedanaest) dozvola (52%) se odnosi na pet banaka. Za očekivati je da će, pod sadašnjim tržišnim uvjetima, broj dozvola biti i dalje u opadanju.

Brokersko/dilerske dozvole

Ukupan broj izdatih brokerskih dozvola u 2012. godini je iznosio pet, kao i u 2011. godini, a ukinuta je jedna dozvola na osobni zahtjev. Ukidanja dozvola kao nadzorne mjere nije bilo u 2012.godini. Ukupan broj brokerskih dozvola na dan 31.12.2012. godine iznosi 27, što je za pet dozvola manje u odnosu na isti period prethodne godine (32 dozvole)

U toku 2012. godine nije izdata nijedna nova dozvola za investicijskog savjetnika/menadžera, kod profesionalnog posrednika.

Prikaz izdatih brokerskih dozvola u vremenskom razdoblju 01.01.-31.12.2012. godine:

Red br.	Ime i prezime	Broj rješenja	Datum izdavanja
1	Hrvoje Ivanković	04/1-19-122/12	17.05.2012.
2	Aiša Duratbegović	04/1-19-135/12	07.06.2012.
3	Amir Polutanu	04/1-19-190/12	19.07.2012.
4	Zulfija Jurilj	04/1-19-224/12	30.08.2012.
5	Selma Osmanagić	04/3-19-152/12	05.07.2012.

Prikaz aktivnih dozvola investicijski savjetnik/menadžer – 31.12.2012.godina

Red br.	Ime i prezime	Datum izdavanja	Status dozvole	uposlenost
1.	Dizdar Edin	04.10.2007.	aktivna	Eurohaus doo Sarajevo
2.	Asja Grdžo	05.12.2011.	aktivna	Raiffeisen Bank BH
	ukupno		2. dozvole	

Broju dozvola za investicijske savjetnike/menadžere treba dodati i broj izdatih dozvola kod društava za upravljanje fondovima koje nisu iskazane ovdje.

Uposlenost kod profesionalnih posrednika

Prikaz uposlenosti kod profesionalnih posrednika na dan 31.12.2012 godine:

R br	DRUŠTVO	STANJE UPOSLENIKA					
		31.12.2011.			31.12.2012.		
		puno rad. vrijeme	nepuno rad. vr.	ukupno	puno rad. vrijeme	nepuno rad. vr.	ukupno
1	ASA Brokers doo Sarajevo	2	1 - 4h	3	0	0	0
2	AW Broker doo Sarajevo	8	1 - 4h	9	5	2 ugovor o djelu	7
3	Bond Invest d.o.o. Mostar	4	1 - 4h	5	3	2 - 4h	5
4	Eurohaus d.o.o. Sarajevo	9	2 - 4h	11	8	2 - 4h	10
5	Fima d.o.o. Sarajevo	6	1 - 2h	7	4	1 - 2h	5
6	General Broker Sarajevo	3	0	3	3	0	3
7	Hypo AA bank Mostar	4	0	4	3	0	3
8	Raiffeisen Bank Sarajevo	8	0	8	8	0	8
9	See Investment Sarajevo	3	1 - 6h 1 - 2h	5	4	1 - 6h 1 - 2h	6
10	Unibroker doo Sarajevo	3	0	3	5		5
11	VGT Broker Visoko	5	2 - 4h	7	6	1 - 4h	7
12	eBrokers d.o.o. Sarajevo	5	1 - 4h	6	0	0	0
13	Palisaen d.o.o. Sarajevo	2	1 - 4h	3	0	0	0
14	UniCredit Bank	3	0	3	3	0	3
15	Moja banka dd Sarajevo	0	0	0	3	1 - 4h	4
16	Sparkasse dd Sarajevo	0	0	0	1	0	1
	Ukupno	65	12(40h)	77	56	11 (26 h)	67

Ukupan broj osoba (iz prethodne tabele) na dan 31.12.2012. godine iznosi 67 (računajući uposlene sa nepunim radnim vremenom), što je za 10 manje u odnosu na isti datum prethodne godine.

Prikaz uposlenosti kod profesionalnih posrednika u periodu 2008-2012.godine

godina	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2010.	31.12.2011.	31.12.2012.
Br. uposlenih	151	120	89	77	67

U prethodnim godinama (2008., 2009., 2010.) upošljavanje se, prema podacima društava, uglavnom svodilo na puno radno vrijeme, pa kada se ta činjenica uzme u obzir, onda je pad uposlenosti u 2012. godini još veći od iskazanoga broja u prednjoj tabeli.

U zadnjih pet godina uslijedio je kontinuirani pad uposlenih u obavljanju poslova profesionalnog posredovanja. Tako broj uposlenih (u punom radnom vremenu) čini svega 37% od broja uposlenih u 2008. god.

Podružnice profesionalnih posrednika

Pregled podružnica/poslovnih jedinica brokerskih društava (stanje na dan 31.12.2012.godine)

Red br	DRUŠTVO	PODRUŽNICE
1	Bond Invest d.o.o. Mostar	-
2	VGT Brokers Visoko	Poslovna jedinica Sarajevo
3	AW Broker doo Sarajevo	Podružnica Zenica Podružnica Goražde
4	Eurohaus d.o.o. Sarajevo	Podružnica Tuzla Podružnica Bihać Podružnica Srebrenik Podružnica Bugojno
5	Fima Int. d.o.o. Sarajevo	-
6	See Investment Sarajevo	-
7	Unibroker doo Sarajevo	Podružnica Zenica (novoosnovana)
8	General Broker doo Sarajevo	-
9	Moja banka dd Sarajevo	koristi filijale banke
10	Hypo Alpe Adria Bank	koristi filijale banke
11	Raiffeisen Bank . Sarajevo	koristi filijale banke
12	eBrokers d.o.o. Sarajevo	Ne radi

Ukupan broj podružnica koje rade (izuzimajući filijale/podružnice banaka) iznosi 7, što je za tri podružnice manje u odnosu na isti period prethodne godine.

Banke skrbnici

Prikaz banaka koje imaju dozvolu za obavljanje skrbničkih poslova:

R.br.	BANKA SKRBNIK
1	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar
2	Raiffeisen bank d.d. BH Sarajevo
3	UniCredit banka dd Mostar
4	NLB Tuzlanska banka dd Tuzla
5	Volksbank d.d. Sarajevo
6	Sparcasse d.d. Sarajevo
7	Intesa SanPaolo d.d. Sarajevo
8	Investiciono-komercijalna banka Zenica
9	Vakufska banka dd Sarajevo

Broj banaka sa dozvolom za obavljanje skrbničkih poslova je u 2012. godini, u odnosu na 2011. godinu, ostao nepromjenjen. Aktivno izdate dozvole u 2012. godini, kao i ranije, koristi nekoliko banaka, i to: Raiffeisen bank d.d. BH Sarajevo, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar, UniCredit banka dd Mostar i NLB Tuzlanska banka dd Tuzla. Ostale banke su korištenje dozvole svele na minimum ili je ne koriste zbog nedostatka posla.

Banke depozitari u prometu

Prikaz banaka sa dozvolama u prometu:

R.br.	BANKA DEPOZITAR U PROMETU
1	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar
2	Raiffeisen bank d.d. BH Sarajevo
3	UniCredit banka dd Mostar
4	NLB Tuzlanska banka dd Tuzla
5	Volksbank d.d. Sarajevo
6	Sparcasse d.d. Sarajevo
7	Intesa SanPaolo d.d. Sarajevo
8	Investiciono-komercijalna banka Zenica
9	Moja banka d.d. Sarajevo
10	Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. Sarajevo
11	Bosna Bank International d.d. Sarajevo
12	Vakufska banka dd Sarajevo
13	Bor banka dd Sarajevo

Broj banaka sa dozvolom za obavljanje poslova banke depozitara u prometu u posmatranom periodu uvećan je za jednu dozvolu izdatu društvu Bor banka dd Sarajevo.

Pregled banaka depozitara u prometu koje obavljaju poslove profesionalnog posredovanja za društva - stanje na dan 31.12.2012.godine:

R br	Društvo	Banka depozitar
1	AW Broker doo Sarajevo	IKB dd Zenica
2	Fima Int d.o.o. Sarajevo	IKB dd Zenica
3	Eurohaus d.o.o. Sarajevo	UniCredit banka Mostar
4	See Investment Sarajevo	UniCredit bank Mostar
5	Unibroker doo Sarajevo	Moja banka dd Sarajevo
6	General Broker doo Sarajevo	BBi dd Sarajevo
7	VGT Brokers Visoko	Intesa Sanpaolo dd Sarajevo
8	Bond Invest d.o.o. Mostar	Raiffeisen banka Sarajevo
9	Raiffeisen bank dd Sarajevo	Raiffeisen bank dd Sarajevo
10	Hypo AA bank Mostar	Hypo AA bank Mostar
11	Moja banka dd Sarajevo	Moja banka dd Sarajevo
12	eBrokers d.o.o. Sarajevo	Raiffeisen bank dd Sarajevo

Banke u čijim organizacionim cjelinama se obavljaju poslovi sa v.p. Raiffeisen bank dd Sarajevo, Hypo AA Bank i Moja banka dd Sarajevo obavljaju poslove depozitara u prometu za svoje klijente i za klijente društava sa kojima su zaključili ugovore.

Kod banaka koje obavljaju poslove skrbništva i poslove banke depozitara rade 34 uposlenika, što je više za jednoga uposlenika u odnosu na isti period 2011. godine.

Uposlenost kod banaka je na puno radno vrijeme, ali u obavljanju poslova sa vrijednosnim papirima koriste druge stručne službe, a uposleni na poslovima sa vrijednosnim papirima obavljanju i druge poslove kada je to moguće po prirodi posla.

Rezimirajući prednje, može se konstatirati slijedeće. Broj profesionalnih posrednika u odnosu na 31.12.2011. godine je u padu za jedno društvo (Palisaen doo Sarajevo) koje je prestalo sa radom. Novih društava nije bilo, osim što je Moja banka preuzela poslove društva ASA Brokers doo Sarajevo. Broj aktivnih dozvola za sve poslove iz čl. 67. st. (1) Zakona o tržištu vp, na 31.12.2012. godine je na nivou 2011.godine i iznosi 43 dozvole i to: 11 brokerskih (za dvije manje nego u 2011.), dvije dilerske (jedna više u odnosu na 2011.), jedna za investicijsko savjetovanje (isti br. u 2011.), jedna za upravljanje portfeljem (jedna manje u odnosu na 2011.), četiri agenta emisije (jedna više nego u 2011.), dvije za pokrovitelja emisije (isto i u 2011.), devet skrbničkih dozvola (isto kao i u 2011.) i trinaest dozvola banke depozitara u emisiji i prometu (jedna više nego u 2011.) Broj uposlenih kod profesionalnih posrednika je u opadanju, dok je broj uposlenih kod banaka koje imaju dozvole nepromijenjen. Ukupan broj uposlenih (31.12.2012.) koji obavljaju poslove po izdatim dozvolama iz čl. 67. st. (1) Zakona o tržištu vrijednosnih papira iznosi 101 što je za devet manje u odnosu na 2011. godine. Broj podružnica profesionalnih posrednika smanjio se za tri podružnice. Broj brokerskih dozvola fizičkih osoba je manji za pet, u odnosu na 2011. godinu, dok je broj dozvola investicijskih savjetnika/menadžera ostao nepromijenjen.

Promet na Sarajevskoj berzi

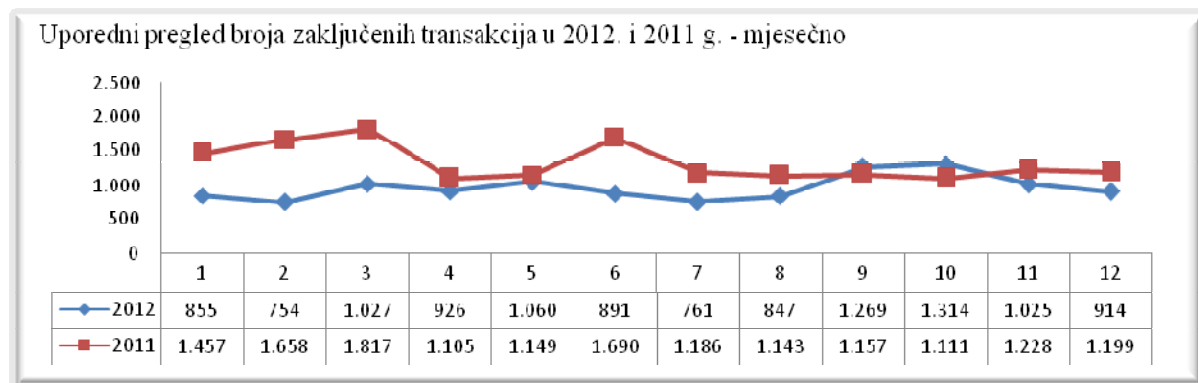
U 2012. godini na Sarajevskoj berzi-burzi ostvaren je ukupan promet od 373.577.487,70 KM, što čini 59,75% od ukupnog prometa koji je ostvaren na BH berzama. U sklopu 11.643 transakcije prometovano je 35.852.133 vrijednosna papira. U prošloj godini putem Sarajevske berze-burze, uspješno je okončano 11 primarnih emisija u ukupnom iznosu od 250.646.447,05 KM i to pet emisija trezorskih zapisa Federacije BiH u vrijednosti 118.713.885,73 KM, četiri emisije obveznica Federacije BiH u vrijednosti 129.932.561,32 KM, te po jedna emisije obveznica u vrijednosti od po 1 milion KM emitenata Općina Cazin i Elektro grupa d.d. Jajce.

Tabelarni prikaz prometa na SASE u 2012. godini

Mjesec	Broj transakcija	Broj v.p.	Vrijednost
Januar	855	1.253.338	4.169.414,96
Februar	754	1.767.882	27.397.962,00
Mart	1.027	2.398.088	29.098.085,78
April	926	1.420.766	20.633.245,05
Maj	1.060	3.679.388	90.252.346,93
Juni	891	2.009.732	32.186.816,29
Juli	761	2.409.072	3.697.237,02
Avgust	847	2.888.657	22.923.751,17
Septembar	1.269	4.654.801	51.718.578,81
Oktobar	1.314	4.792.388	14.472.293,74
Novembar	1.025	5.825.404	40.553.267,71
Decembar	914	2.752.617	36.474.488,24
UKUPNO	11.643	35.852.133	373.577.487,70

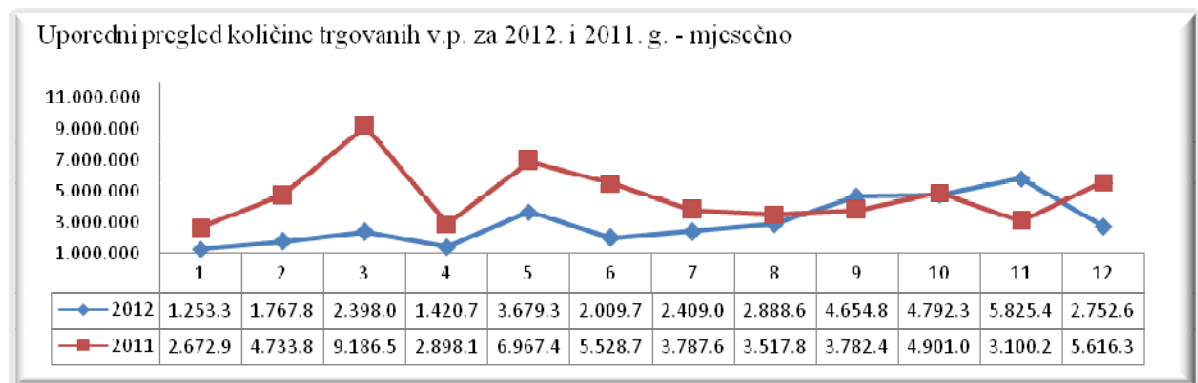
U 2012. godini najveća vrijednost prometa ostvarena je u maju mjesecu kada je realizovana i prva emisija obveznica Federacije BiH (29.05.2012. godine) pri čemu je kroz

emisiju 80.000 obveznica ostvareno 79.983.899,48 KM vrijednosti prometa što je 88,62% vrijednosti prometa tog mjeseca. Najveće učešće u ukupnom prometu imale su primarne emisije dužničkih vrijednosnih papira. U oktobru mjesecu 2012. godine zabilježen je najveći broj zaključenih transakcija, dok je najveća količina trgovanih vrijednosnih papira zabilježena mjesec kasnije. Broj zaključenih transakcija u 2012. godini bilježi nešto manje mjesečne oscilacije u odnosu na 2011. godinu. Grafikon pokazuje i različit trend mjesečnih kretanja broja zaključenih transakcija u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu. Uz bitnije mjesečne oscilacije broj zaključenih transakcija bio je znatno veći u prvih 8 mjeseci 2011. godine u odnosu na isti period 2012. godine, dok je u narednim mjesecima broj zaključenih transakcija oscilirao.

Ukupan broj zaključenih transakcija u 2012. godini za 26,77% manji je u odnosu na broj u 2011. godini. Prosječan broj transakcija u 2012. godini iznosio je 970 transakcija, što je 355 transakcija manje nego u 2011. godini.

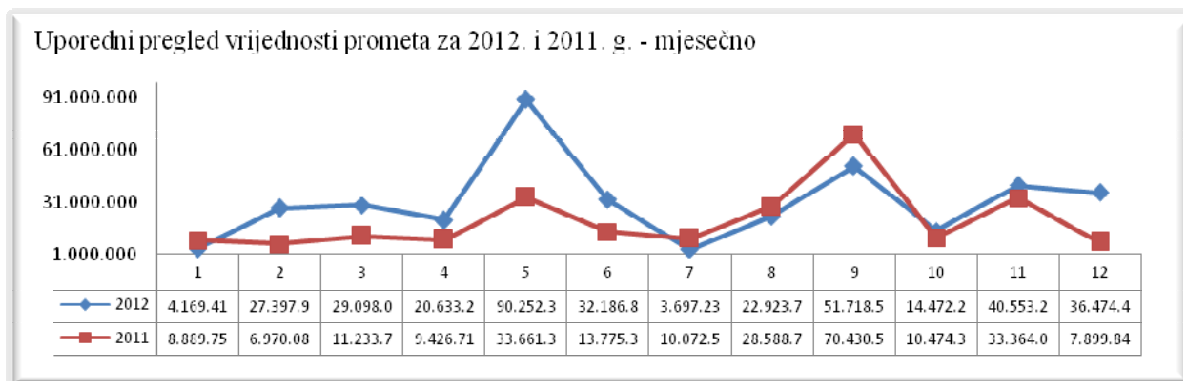
Slijedi uporedni pregled količine trgovanih vrijednosnih papira za 2012. i 2011. godinu.

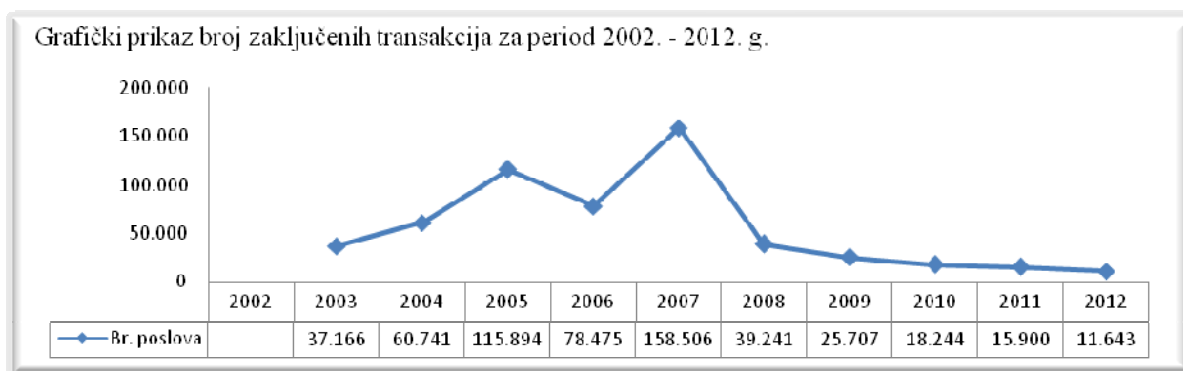
Uporedni pregled količine vrijednosnih papira pokazuje znatno veću količinu vrijednosnih papira kojom je trgovano u 2011. godini. U 2012. godini trgovano je sa 20.841.306 vrijednosnih papira manje ili za 36,76 %. Prosječan broj trgovanih vrijednosnih papira iznosio je 2.987.678 ili 1.736.776 manje nego prošle godine. Upoređujući mjesečni broj zaključenih transakcija i količinu trgovanih vrijednosnih papira u 2011. i 2012. godini, može se konstatovati da je trend kretanja u određenoj mjeri podudaran, posebno u 2012. godini. Mjesečno kretanje ovog parametra za posljednje tri godine najviše je uslovljeno trgovinom obveznicama Federacije BiH. Mala nominalna vrijednost obveznica (1 KM) i značajne količine po osnovu izmirenja obaveza Federacije BiH za staru deviznu štednju i

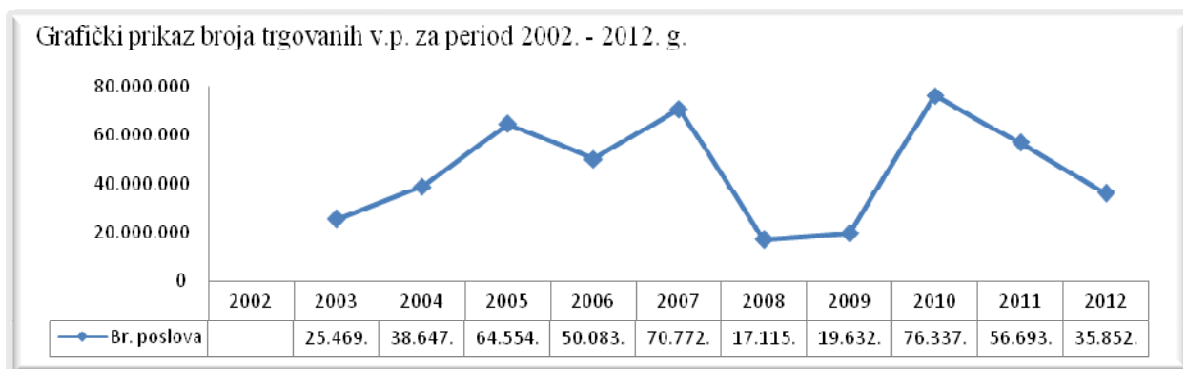
ratnu štetu imaju za posljedicu trgovinu istim kroz mali broj transakcija u znatnim količinama sa malom vrijednosti ostvarenog prometa.

U poređenju sa prethodnom godinom, u kojoj je vrijednost ukupnog prometa na SASE bila duplo veća od vrijednosti prometa koja je ostvarena u 2010. godini, a što je predstavljalo prekid trenda smanjivanja vrijednosti prometa na Sarajevskoj berzi od 2008. godine, u 2012. godini došlo je do značajnog povećanja vrijednosti prometa (za 128.790.376 KM ili 52,61%). Prosječna vrijednost prometa iznosila je 31.131.457 KM, što predstavlja povećanje prosječne vrijednosti prometa za 10.732.531 KM. Vidljivo je da je broj zaključenih transakcija u 2012. godini najmanji u posljednjih 10 godina. Vrijednost prometa po zaključenom broju transakcija najveća je u posljednje dvije godine od posljednjih 10 godina, zahvaljujući značajnim vrijednostima primarnih emisija.

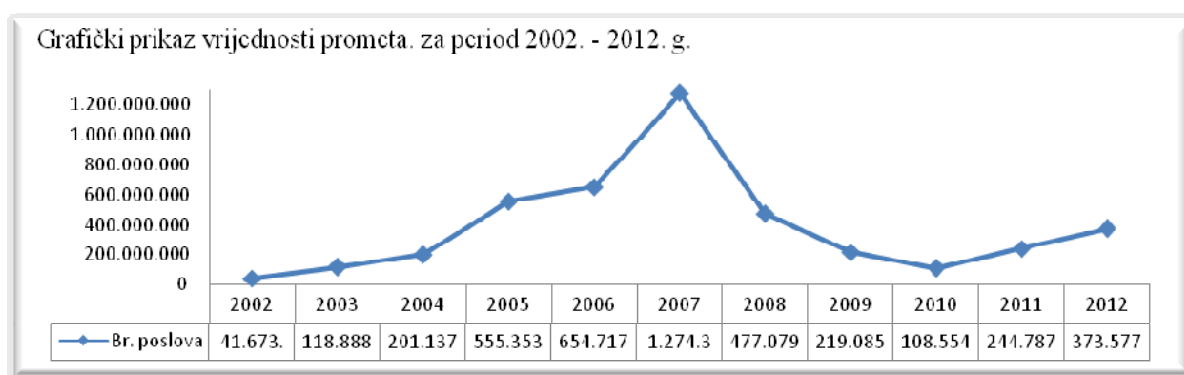

Broj trgovanih vrijednosnih papira, poslije 2010. godine, sa najvećim brojem u posljednjih 10 godina, drugu godinu za redom bilježi pad i odgovara količini trgovanih vrijednosnih papira u 2004. godini.

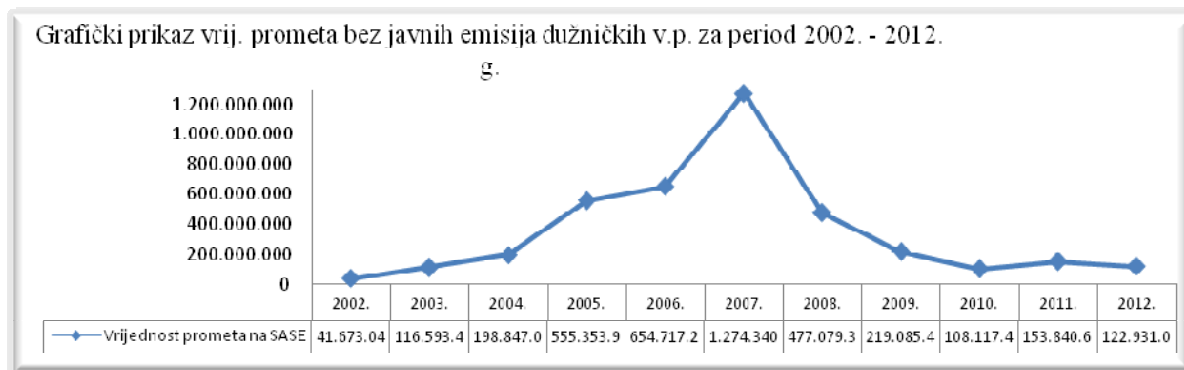

Smanjenje broja vrijednosnih papira kojima je trgovano u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu nije se odrazilo na vrijednost ostvarenog prometa. Naime, nakon velikog pada svih parametara trgovanja u 2008. godini, pa i broja trgovanih vrijednosnih papira, u 2009. godini zabilježen je rast ukupnog broja trgovanih vrijednosnih papira zahvaljujući trgovini obveznicama Federacije BiH koje su po prvi put emitovane i uvrštene u trgovanje. Kako je to opisano i kod mjesečnih kretanja trgovanja, trgovinu obveznicama karakteriše mali broj transakcija, značajna količina vrijednosnih papira kojom se trguje i relativno mala vrijednost transakcija. Porast učešća primarnih emisija dužničkih vrijednosnih papira, prije svega trezorskih zapisa, kojima se nije trgovalo nakon što su emitovani, u ukupnom prometu, uz smanjenu sekundarnu trgovinu dionicama i obveznicama, uticao je na pad broja trgovanih vrijednosnih papira u posljednje dvije godine, ali i rast vrijednosti ukupnog prometa.

Vrijednosti ostvarenog prometa za posljednjih 10 godina daju se u sljedećem prikazu.

Povećanje vrijednosti prometa u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu, je znatno, a trostruko u odnosu na 2010. godinu i posljedica je znatnog rasta primarnih emisija. Dakle, i pored najmanjeg broja zaključenih transakcija u posljednjih 10 godina, i pored smanjenja količine v.p. kojima je trgovano, u 2012. godini imamo zabilježen rast vrijednosti prometa u odnosu na prethodnu godinu. Ukoliko bi iz vrijednosti prometa isključili vrijednosti emisija dužničkih vrijednosnih papira vrijednost prometa u 2012. godini bila bi manja od zabilježene u 2011. godini za 20,09%.

Na promet ostvaren kroz zaključene transakcije na SASE otpada 94,94% ukupnog prometa dok se ostatak od 5,06% odnosi na vrijednost prometa po osnovu vanberzanskih transakcija koje su prijavljene Berzi. Sličan odnos zabilježen je i u 2010. godini dok je u 2011. godini učešće berzanskog prometa bilo i veće. Odnos parametara trgovanja za predmetnu usporedbu dat je kroz naredni tabelarni prikaz i obrazloženje u nastavku, dok će

vanberzanski promet biti prezentiran u posebnom dijelu ovog materijala - Prijenosi kod Registra u 2012. godini.

Tabelarni prikaz prometa po mjestu ostvarenja u 2012. godini

	Broj transakcija		Br. dionica		Vrijednost	
Na berzi	11.370	97,66%	34.646.233	96,64%	351.250.126	94,02%
Van berze	273	2,34%	1.205.900	3,36%	22.327.361	5,98%
Ukupno:	11.643		35.852.133		373.577.488	

Kada je u pitanju učešće dionica i obveznica u ukupnom prometu na SASE u 2012. godini, u nastavku se daje prikaz istog sa usporedbom odnosa na BLSE.

Tabelarni prikaz učešća dionica i obveznica u prometu u 2012. godini

	SASE					BLSE				
Pokazatelj	Dionice		Obveznice		Ukupno	Dionice		Obveznice		Ukupno
Vrijednost	82.194.631	84%	15.714.858	16%	97.909.489	37.475.855	37%	65.117.043	63%	102.592.898
Broj VP	8.184.730	24%	26.065.447	76%	34.250.177	110.884.327	58%	81.474.823	42%	192.359.150
Broj trans.	8.879	79%	2.392	21%	11.271	15.139	57%	11.568	43%	26.707

Vrijednost prometa dionica u ukupnoj vrijednosti prometa na SASE zauzima značajnije učešće od vrijednost prometa dužničkih vrijednosnih papira (kod SASE samo obveznice jer trezorskim zapisima nije trgovano), što nije slučaj na BLSE gdje je vrijednost prometa dužničkih vrijednosnih papira (obveznice i trezorski zapisi) duplo veća od vrijednosti prometa dionica. Ovo nije bio slučaj prethodne godine kada je i na SASE i na BLSE dominantnu ulogu u ukupnoj vrijednosti prometa imao promet dionica sa gotovo jednakim omjerom na obje berze.

Dakle, na SASE, dionicama se mnogo češće trguje, kroz veći broj transakcija, sa izraženijim ostvarenim vrijednostima prometa, dok se obveznicama zbog njihove male nominalne, a time i tržišne vrijednosti i značajnijih emitovanih količina trguje rjeđe, ali u mnogo većim količinama nego je to slučaj sa dionicama. Tako, ukoliko iz prethodne tabele izrazimo prosječnu cijenu trgovanja vrijednosnim papirom na način da podijelimo vrijednost prometa i količinu trgovanih vrijednosnih papira dobijemo da je prosječna vrijednost jedne dionice na SASE 10,04 KM po dionici, prosječna cijena obveznica je 0,60 KM. Ovako dobijene vrijednosti na BLSE iznose 0,34 KM/dionica i 0,80 KM/obveznica i trezorski zapisi. Ovo je bio slučaj i prethodne godine.

Daljim poređenjem ostvarenog prometa na SASE sa onim na BLSE, dobijemo kako je vrijednost prometa na SASE za posmatrani period veća od ostvarenog na BLSE nakon dvije godine za redom u kojima to nije bio slučaj. Rezultat je to u najvećoj mjeri realizacije javnih ponuda dužničkih vrijednosnih papira putem berze. U 2012. godini putem SASE uspješno je okončano 11 primarnih emisija dužnički vrijednosnih papira u ukupnom iznosu od 250.646.447 KM, dok je na BLSE realizovana vrijednost primarnih emisija dužničkih vrijednosnih papira iznosila 131.048.937 KM. Značajno veća vrijednost realizovanih primarnih emisija dužnički vrijednosnih papira na SASE uticala je da je ukupan promet na SASE u odnosu na BLSE veći za 43,17%.

Analizirajući samo redovan promet, vrijednost redovnog prometa SASE manja je od vrijednosti redovnog prometa na BLSE za 4,57%. Svi parametri trgovanja (količina,

vrijednost i broj transakcija) kod SASE su smanjeni u odnosu na prošlu godinu. Pad prometa dionica bio je neznatan, dok je pad prometa obveznica bio značajniji. Na BLSE vrijednost prometa je povećana u odnosu na prethodnu godinu i to zahvaljujući, prije svega, povećanju vrijednosti prometa dužničkih vrijednosnih papira. Kada je u pitanju promet na SASE, gledano po vrsti trgovine u 2012. godini na promet po osnovu primarne trgovine otpada 67,09% ukupne vrijednosti prometa, redovni promet 26,21%, slijedi vanberzanski promet sa 5,06%, paketi dionica sa 0,92%, dok ostatak otpada na vanredne aukcije i vanberzanske transakcije.

Tabelarni prikaz prometa po vrsti trgovine u 2012. godini

Promet po vrstama trgovine	Promet (KM)		Promet (VP)		Broj transakcija	
BTS Trgovina						
Redovna berzanska trgovina	97.909.489	26,21%	34.250.177	100,00%	11	2,94%
Vanredne i posebne aukcije	2.694.190	0,72%	144	0,00%	3	0,78%
Primarna trgovina	250.646.447	67,09%	252	0,00%	96	25,05%
Ukupno BTS Trgovina	351.250.126,46 KM	94,02%	34.250.573	100,00%	110	28,77%
Prijavljena trgovina						
Paketi dionica	3.437.971	0,92%	562	0,00%	3	0,78%
Vanberzanske transakcije	18.889.390	5,06%	644	0,00%	270	70,45%
Ukupno vanberzanska trgovina	22.327.361,24 KM	5,98%	1.206	0,00%	273	71,23%
Ukupno	373.577.487,70 KM	100%	34.251.779	100%	383	100%

Gledano po vrsti trgovine, u 2010. godini na redovni promet se odnosilo 80,3% ukupne vrijednosti prometa, u 2011. godini 43,60% i u godini za koju se izvještaj podnosi učešće redovnog prometa iznosi 26,21%.

Kada je vrijednost prometa po segmentima trgovine na SASE u pitanju, najveće učešće u ukupnom prometu odnosi se na segment Kotacija kompanija sa 36,68% u ukupno ostvarenoj vrijednosti, a slijedi Primarno Slobodno tržište sa 24,19%. Kako je u više navrata isticano, segment Kotacija obveznica apsolutno je dominantan kod količine trgovanih vrijednosnih papira, dok je kod broja transakcija, kao i kod ranijih izvještajnih perioda, Primarno Slobodno tržište najznačajnije. Učešće drugih segmenata tržišta u ukupnom prometu po različitim parametrima trgovanja moguće je sagledati kroz naredni tabelarni prikaz.

Tabelarni prikaz prometa po segmentima trgovine u 2012. godini

Promet po tržišnim segmentima	Promet (KM)		Promet (VP)		Broj transakcija	
Kotacija kompanija	35.916.950	36,68%	2.841.970	8,30%	1.327	11,77%
Kotacija fondova	11.921.529	12,18%	3.062.291	8,94%	2.097	18,61%
Kotacija obveznice	15.233.358	15,56%	26.060.632	76,09%	2.387	21,18%
Primarno Slobodno tržište	23.683.925	24,19%	1.514.781	4,42%	4.628	41,06%
Sekundarno Slobodno tržište	9.754.637	9,96%	577	0,00%	633	5,62%
Tercijarno Slobodno tržište	1.065.330	1,09%	105	0,00%	184	1,63%
Emitenti u stečaju	333.759	0,34%	88	0,00%	15	0,13%
Ukupno:	97.909.489	100,00%	34.250.177	97,75%	11.271	100,00%

Na Kotaciji kompanija ostvaren je promet u iznosu od 35.916.949,90 KM ili 36,68% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Na ovom segmentu tržišta prometovano je ukupno 2.841.970 dionica. Najveći promet na Kotaciji kompanija ostvaren je dionicama emitenta "Bosnalijek" d.d. Sarajevo u iznosu od 35.762.756,14 KM, uz godišnji porast kursa od 71,57%. Dionicama emitenta "Klas" d.d. Sarajevo trgovano je u iznosu od 154.193,76 KM, sa

padom vrijednosti dionica od 18,18%. Na Kotaciji fondova, promet ostvaren u ovoj godini iznosio je 11.921.529,24 KM ili 12,18% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Kotaciji fondova ostvaren je dionicama ZIF "BIG Investiciona grupa" d.d. Sarajevo u iznosu od 2.430.672,12 KM, uz godišnji pad kursa od 6,5%. Na drugom mjestu po prometu nalazi se ZIF "Bosfin" d.d. Sarajevo sa ostvarenim prometom od 2.269.729,58 KM i porastom vrijednosti dionica od 110,28%. Dionicama emitenta ZIF "MI Group" d.d. Sarajevo, koje su u ovoj godini imale porast vrijednosti od 4,87%, trgovano je u obimu od 2.185.090,45 KM. Na ovom segmentu tržišta prometovano je ukupno 3.062.291 dionica. Na Kotaciji obveznica, promet ostvaren u 2012. godini iznosio je 15.233.358,03 KM ili 15,56% od ukupno ostvarenog redovnog prometa, od toga se obveznicama ratnih potraživanja Federacije BiH trgovalo u iznosu od 4.702.195,31 KM, dok je s obveznicama stare devizne štednje FBiH ostvaren ukupan promet u iznosu od 10.531.162,72 KM, pri čemu je kroz 2.387 transakcija prometovano 26.060.632 obveznica.

Promet na Primarnom slobodnom tržištu iznosio je 23.683.925,41 KM ili 24,19% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Primarnom slobodnom tržištu ostvaren je dionicama emitenta BH "Telecom" d.d. Sarajevo u iznosu od 4.716.269,56 KM, zatim emitenta "Tvornica cementa Kakanj" d.d. Kakanj sa iznosom od 4.531.367,17 KM, "Fabrika duhana Sarajevo" d.d. Sarajevo sa 4.256.016,17 KM, te "IK Banka" d.d. Zenica sa 1.889.629,11 KM. Interesovanje investitora vladalo je i za dionicama emitenta RMU "Kamengrad" d.d. Sanski Most, čijim se dionicama trgovalo u iznosu od 1.498.033,83 KM.

Promet na Sekundarnom slobodnom tržištu iznosio je 9.754.637,18 KM ili 9,96% od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Sekundarnom slobodnom tržištu ostvaren je dionicama emitenta "Elektro grupa" d.d. Jajce u iznosu od 4.149.400,00 KM, zatim emitenta "Dobrinja" d.d. Ilidža sa iznosom od 2.070.613,85 KM, "Merkur" d.d. Sarajevo od 684.000,00 KM, te "BOR banka" d.d. Sarajevo u iznosu od 601.557,50 KM.

Promet na Tercijarnom slobodnom tržištu iznosio je 1.065.330,25 KM. Najveći promet ostvaren je dionicama emitenta "Tehnograđa" d.d. Brčko u iznosu od 128.230,00 KM. Ukupan godišnji promet na Tržištu za emitente u stečaju iznosio je 333.759,40 KM. U 2012. godini održane su vanredne aukcije dionicama emitenata u ukupnoj vrijednosti od 2.694.190,00 KM. U 2012. godini na Sarajevskoj berzi bilo je prijavljeno 259 vanberzanskih transakcija, četiri više u odnosu na prethodnu godinu, 11 transakcija zatvorenim dioničkim društvima koja nisu uvrštena na Slobodno berzansko tržište i 3 paketa dionica, u ukupnoj vrijednosti od 22.327.361,24 KM.

Prikaz emitenata uvrštenih u pojedini segment tržišta u 2012. godini sa uporedbom za 2011. godinom daje se u nastavku.

Tabelarni prikaz broja emitenata po segmentima trgovine u 2011. i 2012. godini		
Pokazatelji na kraju godine	2012	2011
Ukupno emitenata	179	152
Min. jedna trgovina u periodu	150	207
Kotacija kompanija	2	2
Kotacija fondova	11	11
Primarno Slobodno tržište	29	29
Sekundarno Slobodno tržište	114	107
Tercijarno Slobodno tržište	17	0
Emitenti u stečaju	6	3
Novo-uvrštenih simbola	53	33
Obustava prometa	40	42
Opoziv obustava prometa	35	31

Isključenje vrijednosnih papira sa tržišta 31.08.2011. godine rezultiralo je i datom slikom broja uvrštenih emitenata u trgovanje na SASE na kraju 2011. i 2012. godine.

Tabelarni prikaz strukture investitora u 2011. i 2012. godini

	2012		2011	
Struktura investitora	Kupovna strana	Prodajna strana	Kupovna strana	Prodajna strana
Domaći investitori	34,82%	36,49%	41,90%	43,97%
Strani investitori	24,10%	16,54%	21,86%	25,61%
Skrbnički računi	41,08%	46,97%	36,24%	30,42%

U 2012. godini došlo je do promjene u strukturi investitora na tržištu Federacije BiH u korist kupovne strane stranih investitora, dok je učešće domaćih smanjeno i na strani kupovine i prodaje. Koliko se smanjilo učešće domaćih investitora toliko se gotovo povećalo učešće skrbničkih računa u ukupnom prometu na SASE, posebno na prodajnoj strani. Gotovo identičan trend zabilježen je u 2011. u odnosu na 2010. godinu. Porastu učešća skrbničkih računa u strukturi investitora u posljednje dvije godine, posebno na prodajnoj strani, doprinijele su aktivnosti investicijskih fondova u trgovini korištenjem usluga skrbništva. Ukupno broj vlasnika vrijednosnih papira iznosi 348.077. Ukupan broj otvorenih vl. računa na dan 31.12.2012. godine daje se u sljedećoj tabeli.

Tabelarni prikaz otvorenih vlasničkih računa na dan 31.12.2012. godine

Opis	Broj računa
Klijentski račun	23.610
Skrbnički račun	47
Portfolio račun	5
Registrovanih računa	646.673

U 2012. godini najveći promet ostvaren je preko brokerske kuće SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo u iznosu od 295.879.349,26 KM, što je bio slučaj i prethodne godine (181.316.665,37 KM vrijednosti prometa). Slijede Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina i Eurohaus d.o.o. Sarajevo.

Tabelarni prikaz učešća Brokerskih kuća u ukupnoj vri. prometa 2012. godini

Član Berze	Ukupan promet
„SEE Investment Solutions“ d.o.o. Sarajevo	295.879.349,26 KM
„Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina	155.983.427,67 KM
„Eurohaus“ d.o.o. Sarajevo	114.808.312,03 KM
„VGT Broker“ d.d. Visoko	44.987.224,54 KM
„Hypo Alpe Adria Bank“ d.d. Mostar	44.503.834,25 KM
„Unibroker“ d.d. Sarajevo	34.631.999,80 KM
„AW Broker“ d.o.o. Sarajevo	28.512.443,45 KM
„Fima International“ d.o.o. Sarajevo	20.409.915,96 KM
„General Broker“ d.o.o. Sarajevo	2.763.875,57 KM
„Bond Invest“ d.o.o. Mostar	2.240.417,56 KM
„eBrokers“ d.o.o. Sarajevo	1.463.193,72 KM
„Moja banka“ d.d. Sarajevo	630.866,54 KM
„ASA Brokers“ d.o.o. Sarajevo	340.115,05 KM

* Aplikacijske transakcije člana se računaju dvostruko (kupovna i prodajna strana)

Prvo mjesto po broju zaključenih transakcija na tržištu SASE zauzima Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina sa 3.760 zaključenih transakcija, kao i prethodne godine kada je preko ove banke sa dozvolom za obavljanje brokerskih poslova zaključeno 4.720 transakcija. Slijede je brokerska kuća Eurohaus d.o.o. Sarajevo, pa VGT Broker d.d. Visoko.

Tabelarni prikaz učešća Brokerskih kuća u ukupnoj broju transakcija u 2012. godini

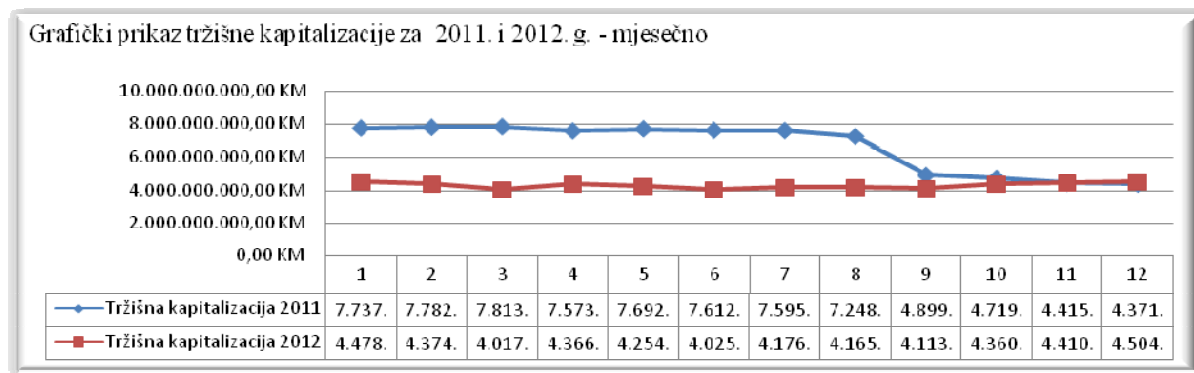
Član Berze	Broj transakcija
„Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina	3.760
„Eurohaus“ d.o.o. Sarajevo	3.023
„VGT Broker“ d.d. Visoko	2.819
„AW Broker“ d.o.o. Sarajevo	2.408
„Unibroker“ d.d. Sarajevo	2.264
„General Broker“ d.o.o. Sarajevo	1.944
„Fima International“ d.o.o. Sarajevo	1.271
„Hypo Alpe Adria Bank“ d.d. Mostar	1.078
„SEE Investment Solutions“ d.o.o. Sarajevo	955
„Bond Invest“ d.o.o. Mostar	582
„eBrokers“ d.o.o. Sarajevo	350
„Moja banka“ d.d. Sarajevo	128
„ASA Brokers“ d.o.o. Sarajevo	50

** U broj transakcija ne ulaze transakcije putem dilerskog računa člana Berze

Tržišna kapitalizacija i indexi SASE za 2012. godinu predstavljeni su u nastavku.

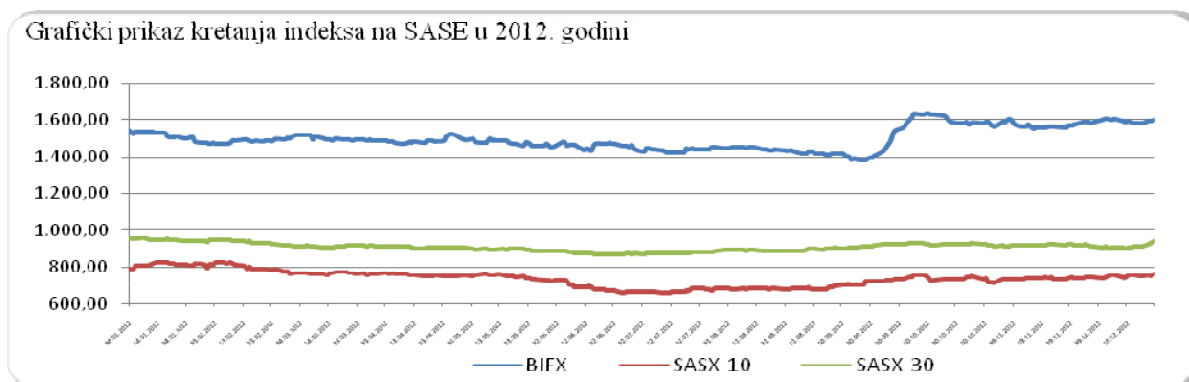
Indeksi i tržišna kapitalizacija	Zadnji dan prethodnog perioda	Zadnji dan perioda	% Promjena
Tržišna kapitalizacija	4.371.013.728,43	4.504.560.828,97	3,06%
BIFX	1.541,52	1.599,62	3,77%
SASX-10	791,30	760,70	-3,87%
SASX-30	950,61	941,13	-1,00%

Tržišna kapitalizacija je u 2010. godini zabilježila rast u odnosu na 2009. godinu u iznosu od 51.924.113,00 KM ili 0,73%. U 2011. godini došlo je do značajnog pada kao rezultat velikog broja isključenih vrijednosnih papira sa berze nakon donošenja novih Pravila SASE. U 2012. godini došlo je do pada vrijednosti tržišne kapitalizacije (za 133.547.100,54 KM ili 3,06%)

Tržišna kapitalizacija SASE bilježila je bitno manje vrijednosti u odnosu na 2011. godinu sve do kraja novembra 2012. godine kada vrijednost tržišne kapitalizacije 2012. godine postaje veća od iste za 2011. godinu. Kod indeksa investicijskih fondova BIFX-a

zabilježen je porast vrijednosti od 3,77%. Vrijednost indeksa SASX-10 zabilježila je pad od 3,87% u odnosu na prethodnu godinu. Pad je zabilježen i kod indeksa Primarnog Slobodnog tržišta SASX-30 za 1,% u odnosu na prethodnu godinu. Indeks Primarnog Slobodnog tržišta SASX-30 porastao je u prošloj godini za 2,66% u odnosu na godinu ranije.

Prijenosi kod Registra u 2012. godini

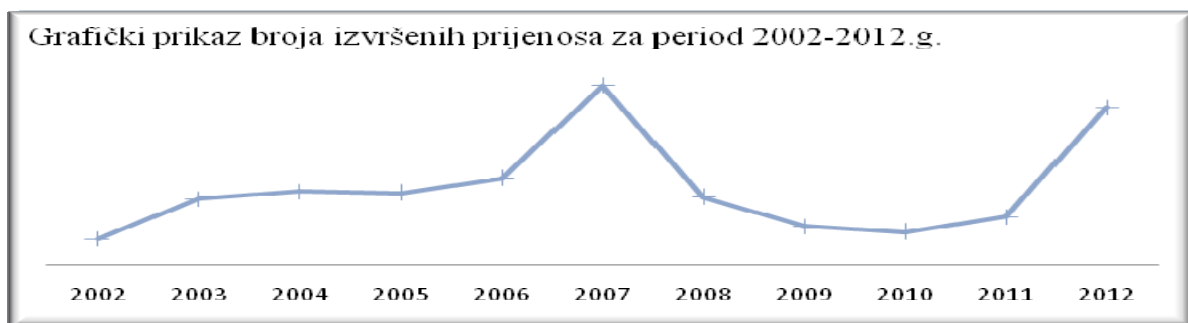
Tabelarni prikaz prijenosa po segmentima u 2012. godini

Prijenosi	Br. vrijednosnih papira	%	Broj prijenosa	%
Naslijeđivanje	5.067.496	60,70%	1.476	21,32%
Darivanje	117.251	1,40%	120	1,73%
Darivanje - srodnici	612.893	7,34%	111	1,60%
Tenderi	173.429	2,08%	136	1,96%
Kupoprodaja	1.115.455	13,36%	277	4,00%
Kupoprodaja-ostalo	1.334	0,02%	5	0,07%
Ostalo	1.261.245	15,11%	4.798	69,31%
Ukupno	8.349.103	100,00%	6.923	100,00%

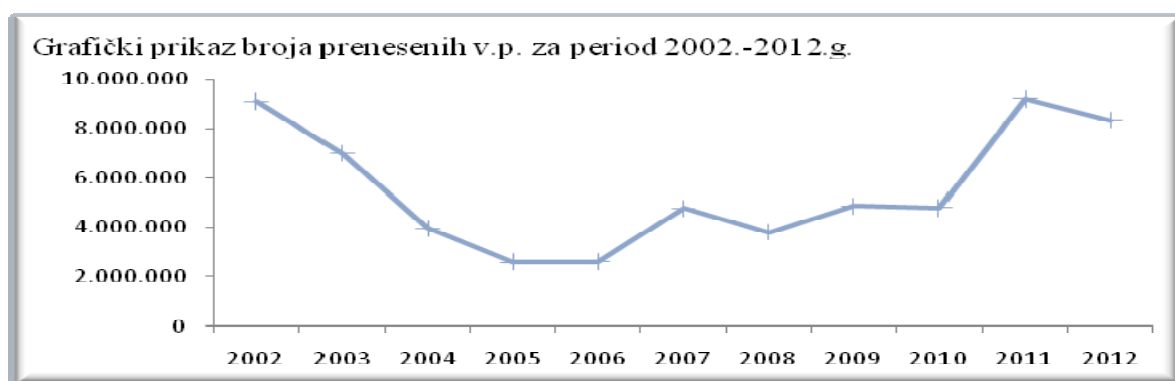
U 2012. godini evidentirano je 6.923 prijenosa što predstavlja povećanje za 4.794 izvršena prijenosa ili za 225,18% u odnosu na 2011. godinu, kada je zabilježen rast u odnosu na 2010. godinu za 46,12%. Količina prenesenih vrijednosnih papira u 2012. godini, u odnosu na 2011. godinu, je za 859.697 vrijednosnih papira manja, odnosno za 9,34%. Najveća količina prenesenih vrijednosnih papira je izvršena u segmentu naslijeđivanja (60,70%), što je i ranije bio slučaj. Broj prijenosa u tom segmentu čini 21,32% svih prijenosa u 2012. godini (ovo je za 66,30% manje učešće od istog u 2011. godini) i za razliku od ranijih godina, kada je ovaj segment i kod broja izvršenih prijenosa bio dominantan, dato učešće predstavlja drugi najznačajniji segment po broju izvršenih prijenosa. U izvještajnom periodu najveći broj prijenosa izvršen je po osnovu prijenosa „ostalo“ (4.798 ili 69,31%), a razlozi povećanja, daju se u nastavku u posebnom dijelu „Prijenosi ostalo“.

Nominalna vrijednost svih izvršenih prijenosa preko Registra iznosi 67.323.322,36 KM. U odnosu na 145.659.685,61 KM iz 2011. godine isto predstavlja smanjenje za 78.336.363,25 KM ili 53,78%. U kontekstu dužeg perioda gledano, može se zaključiti kako ukupan broj prijenosa, nakon perioda opadanja od 2008. do 2010. godine, bilježi određeni rast u 2011. g., a značajniji u izvještajnom periodu.

Kada je količina prenesenih vrijednosnih papira u pitanju, onda se može konstatirati da je u 2012. godini za 9,34% manja od 2011. godine, što predstavlja prekid pozitivnog trenda povećanja od 2008. godine. Gledajući trend kretanja parametra izvršenih prijenosa, vidljivo je da je od 2002. godine bilježen konstantan pad sve do 2006. godine kada je ostvaren rast za svega 11.746 vrijednosnih papira ili 0,46%. U 2007. godini zabilježen je značajan rast kao i kod svih drugih parametara, ali isti predstavlja skoro duplo manju vrijednost od zabilježenog u 2002. i 2011. godini. Poslije pada u 2008. godini, u odnosu na 2007. godinu, ostvaren je rast u 2009. g., skoro jednako stanje u 2010. g., ponovo rast u 2011. godini i u godini za koju se izvještaj podnosi, imamo pad datog parametra. Opisani trend najbolje je moguće sagledati kroz sljedeći grafički prikaz.

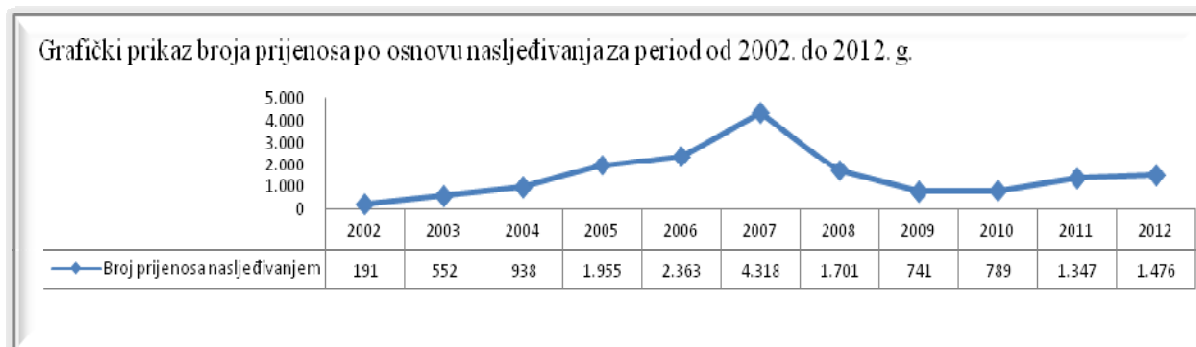

Tabelarni prikaz prijenosa nasljeđivanjem u 2012. godini

Vrijednosni papir	Broj prijenosa	%	Količina vrijed. papira	%
Dionice	616	42%	191.406	4%
Obveznice	860	58%	4.876.090	96%
Ukupno	1.476	100%	5.067.496	100%

U 2012. godini prijenosi po osnovu nasljeđivanja učestvuju sa 21,32% ukupnog broja prijenosa, što je poslije najvećeg učešća (63,27% u 2011. godini) značajan pad. Prijenosi po osnovu kupoprodaje dominirali su u 2003. i 2004. godini, kada su prijenosi po osnovu nasljeđivanja bilježili učešće od 15-30%. U 2012. godini broj prijenosa po osnovu nasljeđivanja povećan je za 9,58%. Gledajući trend kretanja ovog parametra kroz duži period može se zaključiti kako je isti rastao u periodu od 2002. g., kada je izvršen 191 prijenos po ovom osnovu, do 2007. g. sa 4.318 izvršenih prijenosa. Nakon 2007. godine uslijedio je pad, nakon čega je u 2010. godini ostvaren blagi rast a, zatim i u 2011. g. kada je rast iznosio

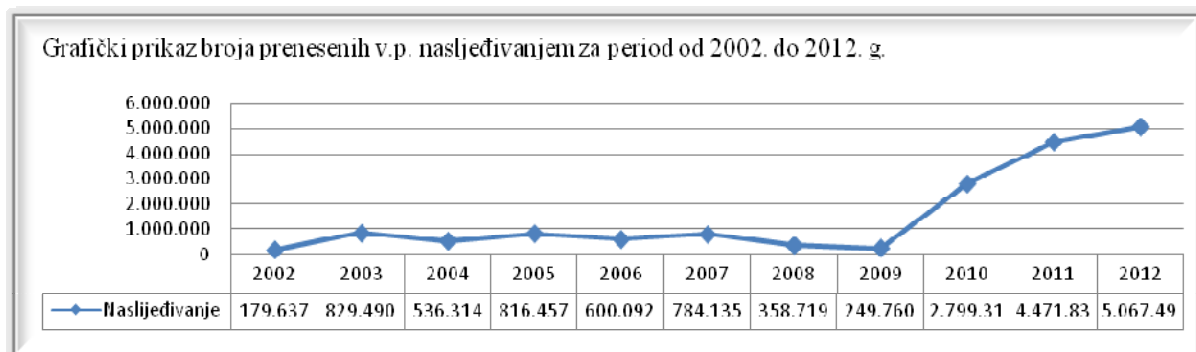
70,72%. Pozitivan trend u posljednjih nekoliko godina rezultat je značajnijeg broja izvršenih prijenosa obveznica Federacije BiH koje u 2012. godini zauzimaju 58% ukupnog broja prijenosa po ovom osnovu.

Kada je u pitanju količina prenesenih vrijednosnih papira po osnovu nasljeđivanja onda je tu situacija, u odnosu na broj izvršenih prijenosa znatno drugačija. Učešće količine (broja) prenesenih vrijednosnih papira u ukupnoj količini tokom 2002. godine bila je neznatna, svega 1,97%, da bi, onda, ista bilježila rast kroz 2003. i 2004., do 2005. godine, kada je sa 31,64% zabilježeno najveće učešće broja prenesenih v.p. po osnovu nasljeđivanja u ukupnom broju v.p. do tada. Nakon 2005. godine uslijedile su godine konstantnog opadanja datog učešća, sve do 2009. godine kada je procenat iznosio 5,14%. U 2010. godini procentualno učešće količine v.p. prenesene po osnovu nasljeđivanja u ukupnoj količini iznosilo je 58,30%, u prethodnoj godini 48,56% a u godini za koju se izvještaj podnosi dato učešće iznosi 60,70%, što je i najveće učešće do sada.

Znatnom porastu učešća, ali i porastu samih prijenosa nasljeđivanjem, po količini v.p., su doprinijele obveznice koje su registrirane kod Registra u 2010. godini (uz obveznice koje su prvi put registrirane kod Registra u drugoj polovini 2009. godine). Kako vidimo iz prethodnog tabelarnog prikaza, učešće obveznica u ukupnoj količini prenesenih v.p. po ovom osnovu iznosi čak 96%, dok se ostatak od svega 4% odnosi na dionice.

Povećanje/smanjenje količine prenesenih v.p. po osnovu nasljeđivanja za period od 2002. do 2012. godine daje se u sljedećem grafičkom prikazu.

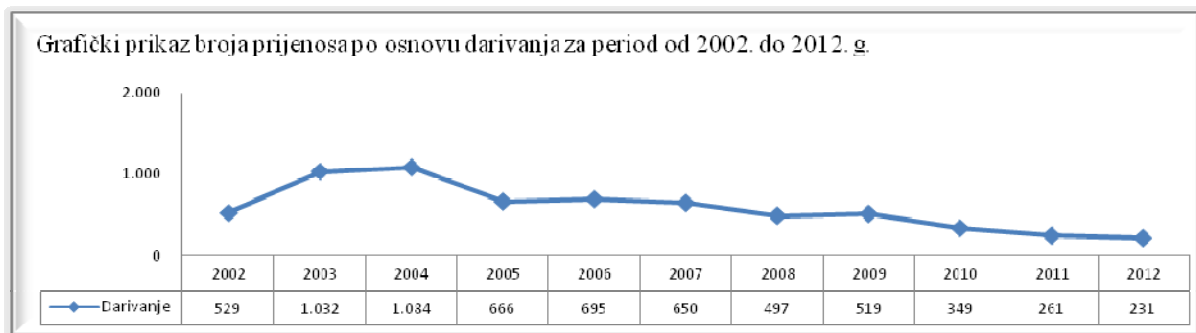
Grafički prikaz jasno pokazuje kako je nakon godine u kojoj bi bilo zabilježeno povećanje količine vrijednosnih papira prenesene po osnovu nasljeđivanja uslijedilo redovno (veće ili manje) smanjenje u godini poslije i sve tako do 2009. godine. U 2010. godini ostvaren je rast (količina 10 puta veća u odnosu na 2009. godinu), u 2011. godini za duplo, a u godini za koju se izvještaj podnosi porast je iznosio 13,32%.

Tabelarni prikaz prijenosa darivanjem u 2012. godini

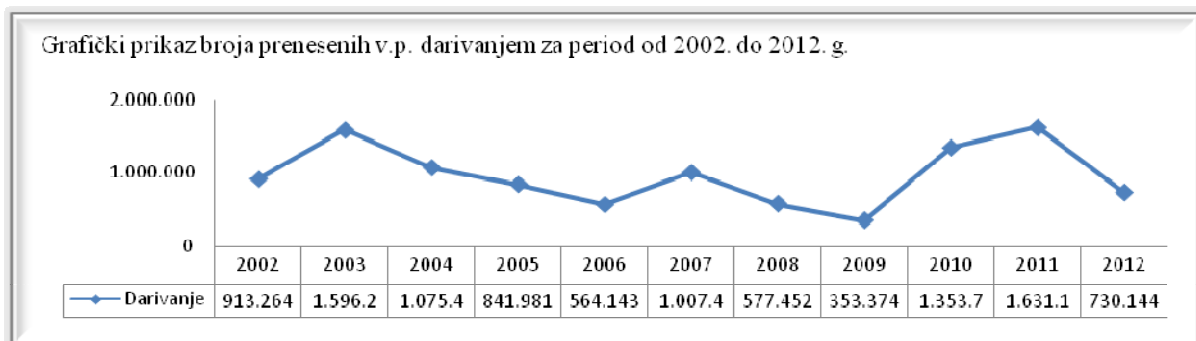
Vrijednosni papir	Broj prijenosa	%	Količina vrijed. papira	%
Dionice	203	88%	176.053	24%
Obveznice	28	12%	554.091	76%
Ukupno	231	100%	730.144	100%

Prijenosima darivanjem ne pripada značajno učešće u ukupnom broju izvršenih prijenosa i količini prenesenih vrijednosnih papira. Sa 45,02% ovi prijenosi su u 2002. godini imali najveće učešće u ukupnom broju izvršenih prijenosa izvan berze. U godinama poslije procenat se smanjivao sve do 2007. g. kada je zabilježeno svega 8,27%. U 2008. i 2009. godini ostvaren je rast učešće istih u ukupnom broju prijenosa da bi u 2010. i 2011. g. isti zabilježili ponovo pad za 23,95% i 12,26% učešća. Učešće od 3,34% u ukupnom broju izvršenih prijenosa u 2012. godini najmanje je u posljednjih 11 godina. Učešće količine prenesenih v.p. po ovom osnovu imalo je suprotan trend, na početku od 10,03% (2002. godine) bilježen je rast učešća sve do 2005. godine (32,63%), a onda pad do 2009. godine (7,27%). Učešće količine prenesenih v.p. po osnovu darivanja ostvarilo je značajniji rast u 2010. godini za 28,19%, a onda smanjenje u narednoj godini (na 17,71%). U 2012. godini učešće količine prenesenih v.p. po ovom osnovu iznosilo je 8,75%, što je najmanje učešće u posljednjih 11 godina.

U nastavku se daje prikaz trenda kretanja (smanjenje/povećanje) prijenosa za period od 2002. do 2012. godine

Broj prijenosa kroz dati period, a nakon trenda rasta kroz prve tri godine, se gotovo konstantno smanjivao, zanemarujući sporadični rast kod pojedinih godina. Trend količine prenesenih v.p. po ovom osnovu u potpunosti se razlikuje, a najbolje se može sagledati kroz naredni grafički prikaz.

Praćenjem prijenosa evidentno je da je postotak prijenosa (darovanje između osoba koje nisu srodnici), u skladu sa ograničenjem prijenosa, po čl. 57. st. (6) Pravilnika o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima („Službene novine Federacije BiH“, br. 34/09, 1/10, 3/10 i 7/11).

Kod prijenosa darovanjem značajno mjesto pripada prijenosima obveznica na koje se odnosi 76% od ukupne količine svih prenesenih vrijednosnih papira, što je za 11% manje učešće u odnosu na 2011. godinu. Međutim, po broju prijenosa postotak prijenosa dionica iznosi 88% od ukupnog broja prenesenih vrijednosnih papira darovanjem, a dati odnos godinu ranije je bio 68% na prema 32% u korist dionica, što govori da se učešće obveznica u ukupnom broju prijenosa smanjilo.

Tabelarni prikaz prijenosa darivanjem u 2012. godini

Vrijednosni papir	Broj prijenosa	%	Količina vrijed. papira	%
Darivanje	120	52%	117.251	16%
Darivanje – srodnici	111	48%	612.893	84%
Ukupno	231	100%	730.144	100%

Sa 77% na prema 23% dionice i u segmentu prijenosa darivanjem između srodnika bilježe veće učešće u ukupnom broju izvršenih prijenosa darivanjem između srodnika. Kao i u većini sličajeva, i ovdje, kada je u pitanju količina izvršenih prijenosa, obveznice imaju dominantnu poziciju sa 76% učešća u ukupnom broju darovanih v.p. između srodnika. Ipak, dati procenat predstavlja nešto manje učešće broja darovanih obveznica u ukupnom broju prenesenih u ovom segmentu u ovoj u odnosu na prošlu godinu, kada je dato učešće iznosilo čak 85%.

Tabelarni prikaz prijenosa darivanjem između srodnika u 2012. godini

Vrijednosni papir	Broj prijenosa	%	Količina vrijed. papira	%
Dionice	85	77%	145.439	24%
Obveznice	26	23%	467.454	76%
Ukupno	111	100%	612.893	100%

Kao što je već rečeno, prijenosi darivanjem između srodnika zauzimaju gotovo jednaku poziciju u ukupnom broju prijenosa darivanjem, a i kod jednih i kod drugih (srodnika i osoba koje to nisu) po broju prijenosa veće učešće pripada dionicama, dok je kod količine prenesenih v.p. odnos dijametralno suprotan. Odnos kod prijenosa darivanjem između osoba koje nisu srodnici dat je u sljedećoj tabeli.

Tabelarni prikaz prijenosa darivanjem između osoba koje nisu srodnici u 2012. godini

Vrijednosni papir	Broj prijenosa	%	Količina vrijed. papira	%
Dionice	118	98%	30.614	26%
Obveznice	2	2%	86.637	74%
Ukupno	120	100%	117.251	100%

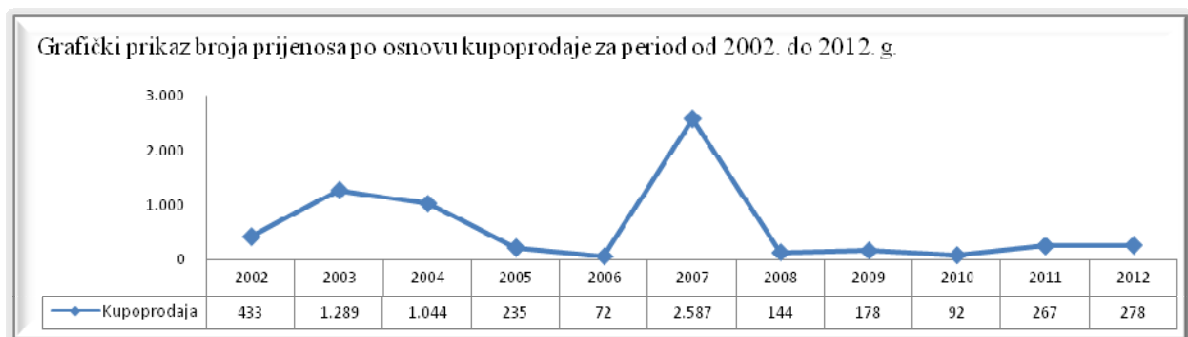
Tabelarni prikaz prijenosa darivanjem između osoba koje nisu srodnici u 2012. godini

Emitent	Nom.vr/ dionica	Br. prijenosa	Količina
UNIS VALJIČIĆI DD KONJIC	19,89	66	3.320
PREDUZEĆE ZA PUTEVE MOSTAR DD	14,7	15	7.717
ZIM DD ZENICA	10	7	4.887
SANA D.D. KLJUČ	12,15	6	2.833
VAKUFKA BANKA DD SARAJEVO	100	4	380
RUĐSTROJ DD KAKANJ	10	2	3.037
ŠIPAD DD SARAJEVO	10	2	105
TRGOVINA BORAC DD TRAVNIK	15	2	3.380
KOMAR TVORNICA GIPSA DD DONJI VAKUF	12	2	640
KIPERTRANS DD ZENICA	10	2	212
10 emitenata sa po jednim prijenosom	-	10	4.103

Izvanberzanska kupoprodaja

Najveći broj prijenosa po osnovu izvršene kupoprodaje izvan berze je ostvaren dionicama emitenta Centrotrans-Eurolines d.d. Sarajevo sa 42 prijenosa. I godinu ranije dionicama ovog emitenta izvršen je najveći broj prijenosa po osnovu kupoprodaje (59 prijenosa). Kao kupac najčešće se pojavljuje pravno lice Sejari d.o.o. Sarajevo, a ostatak se odnosi na druge fizičke osobe, dok su prodavci dionica različita fizička lica. Kod emitenta Kipertrans d.d. Zenica u 27 prijenosa od 28 izvršenih u 2012. godini kupac je ista osoba, kao što je to bio slučaj i godinu ranije.

Ukupan broj prijenosa u 2012. godini za 4,12% veći je od ukupnog broja prijenosa u 2011. godini, a što je 2 puta više u odnosu na broj prijenosa po ovom osnovu u 2010. godini. Ukupan broj prijenosa realizovanih po osnovu vanberzanske kupoprodaje u posljednjih 10 godina prikazan je u narednom grafičkom prikazu.

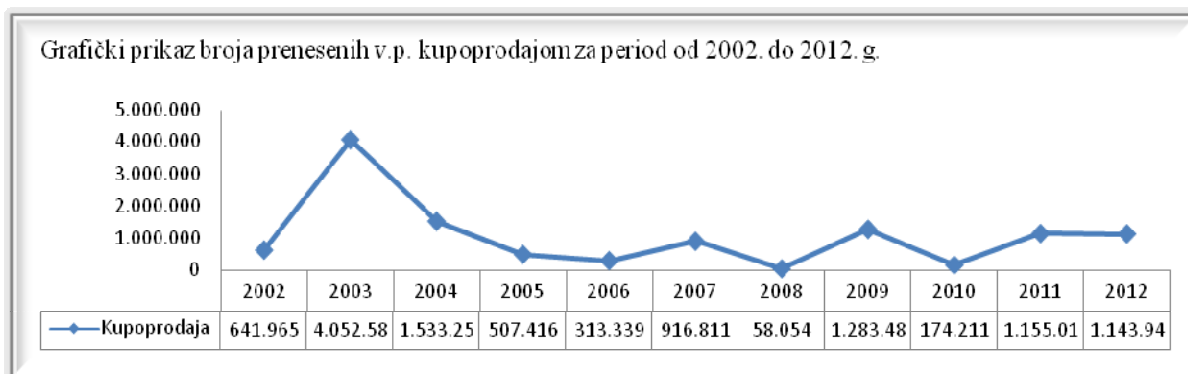
Najveća vrijednost prometa odnosi se na vanberzansku kupoprodaju dionica emitenta Raiffeisen Bank d.d. BiH ostvarenu kroz jednu transakciju, odnosno prijenos kod Registra. Millenia Beteiligungsverwaltungs GMBH je prodala 28.488 dionicu pravnom licu Raiffeisen SEE Region Holding GmbH. Vrijednost ove transakcije predstavlja 44,20% ukupne vrijednosti vanberzanskog prometa.

Ukupna vrijednost izvanberzanskog prometa u 2012. godini je za 25,06% manja od ostvarene vrijednosti po ovom osnovu u prethodnoj godini.

Po količini prenesenih dionica, po ovom osnovu, najveća je kupoprodaja dionica emitenta Tuzla – Remont d.d. Tuzla kod koje je MIMS d.o.o. Sarajevo prodao 291.786 ili

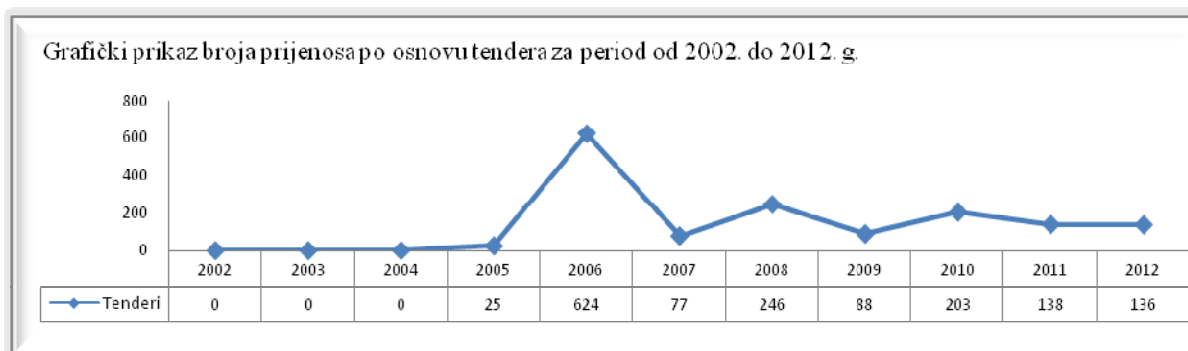
50% dionica pravnom licu Bingo d.o.o. Export Import Tuzla. Sljedeći po količini trgovanih vrijednosnih papira po ovom osnovu je emitent ProCredit Bank d.d. Sarajevo, sa 270.067 trgovanih dionica preneseno je 67,52% vlasništva tog emitenta sa Commerzbank AG na ProCredit Holding AG & Co.KGaA. Broj dionica koji je prenesen kod trgovine dionica ova dva emitenta čini 48,64% ukupnog broja prenesenih dionica kod vanberzanske kupoprodaje.

Ukupna količina dionica kod vanberzanske kupoprodaje u 2012. godine manja je od ostvarene u 2011. godini za 0,96%. Ostvarena količina vanberzanske trgovine u 2012. godini peta je u posljednjih 11 godina.

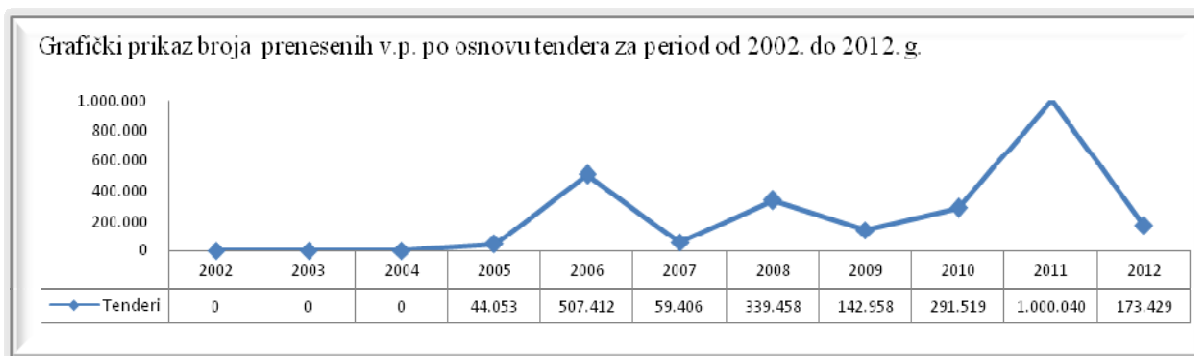

Kupoprodaja putem tendera – preuzimanja

Broj tendera u 2012. godini je iznosio 7, što je za 75,00% ili 4 tendera više u odnosu na prethodnu godinu. Broj izvršenih prijenosa po ovom osnovu iznosi 136 a najveći je kod društva UPI Poslovni sistemi d.d. Sarajevo (64 prijenosa). U odnosu na 2011. godinu, broj prijenosa u 2012. godini manji je za 19,53%.

Ukupna količina prenesenih vrijednosnih papira po ovom osnovu u 2012. godini manja je, u odnosu na godinu ranije, za 22,92%. Trend kretanja ovog parametra prijenosa daje se u nastavku.

Pregled tendera realiziranih u 2012. godini:

Emitent	Ponuditelj	Kupovina putem tendera		
		Količina v.p.	Br. prijenosa	Vrijednost
Tempo-vranica Mostar	Milka Vrljić Mostar	16.984	4	67.936
GIPS dd Tuzla	Samn doo Tuzla	8.184	23	111.466,08
UPI Poslovni sistem dd Sarajevo	FDS Sarajevo	87.099	64	750.793,38
Mlinpek dd Bugojno	Mlinpek-Zitar dd Jajce	9.580	12	48.283,20
UNISGAL“ d.d. Konjic	SurTec-Eurosajj doo Konjic	36.538	25	54.807,00
Kipertrans dd Zenica	Fuad Zlotrg iz Zenice	11.597	6	69.582,00
Tuzla-remont dd Tuzla	Bingo exp.-import doo Tuzla	3.447	2	8.272,80
Ukupno		173.429	136	1.111.140,46

Broj tender ponuda u 2012 godini, kako se vidi iz tabelarnog prikaza, iznosi 7, od čega su tri započete krajem 2011. godine i nastavljene s početkom 2012. godine (Tempo-vranica Mostar, GIPS dd Tuzla, UPI Poslovni sistem dd Sarajevo). Najveća vrijednost kupljenih dionica, putem tender ponude u 2012. godini je bila kod preuzimanja UPI poslovni sistemi i ona čini 75% od ukupne vrijednosti prometa po tenderima.

Od provedenih tendera odziv na javni poziv kod preuzimanja društava Kipertrans-a i Tuzla-remont nije bio dobar, moglo bi se reći i zbog niske tenderske cijene, pa je iznos kupljenih dionica na tenderu bio ispod 2/3 kupljenih dionica, tako da preuzimatelji tih društava imaju obavezu ponovne provedbe tendera.

Što se tenderskih cijena tiče one su niske i sve tenderske cijene su bile ispod nominalnog iznosa dionice. Najveća cijena u odnosu na nominalnu vrijednost dionice je iznosila 69% kod društva UPI Poslovni sistemi dd Sarajevo, a najniža 15% od nominalnog iznosa dionice kod preuzimanja društva Unisgal dd Konjic.

Nelikvidnost dionica na berzi uzrokuje i niske tenderske cijene. Preuzimatelj, na takvom tržištu, bira momenat kupovine i time određuje nisku cijenu. Svi provedeni tenderi u 2012. godini su bili sa cijenom koja je određena Zakonom o preuzimanju dioničkih društava. Ciljana cijena se može formirati od strane obveznika tendera zbog činjenice da se dionicama takvoga društva već dulje vrijeme ili u razdoblju od 6 mjeseci prije momenta prekoračenja praga nije trgovalo. To su društva u kojima preuzimatelj posjeduje značajan paket dionica neznatno ispod praga od 30% čime ima značajan utjecaj u društvu. Odluka o preuzimanju kod takvih društava se donosi na način da se dioničar odlučuje na kupnju dionica u jednom danu (jedna ili više transakcija) čime povećava učešće u dioničkom kapitalu na što je moguće veći iznos. Takvim pristupom je njegova transakcija/transakcije odredila minimalno propisanu tendersku cijenu (propisana po Zakonu o preuzimanju dd) koja je, gotovo redovito, u tenderu minimalno predložena od strane ponuditelja ili je uvećana za nekoliko feninga.

Pad prometa na tržištu je pratio i pad broja tendera. Društva koja se preuzimaju su manja po temeljnom kapitalu i broju dioničara. Broj tendera u 2012. godini opada u odnosu na prethodne godine i zapravo je najniži od 2003. do 2012. godine.

Pregled tendera po godinama 2003 – 2012 god.

godina	broj tendera	količina v.p.	br. prijenosa	vrijednost/KM
2012	7	173.429	136	1.449.085,00
2011	8	1.000.040	138	7.714.494,82
2010	10	291.519	203	3.810.225,00
2009	8	72.151	78	2.737.194,60
2008	21	415.876	266	7.476.312,83
2007	27	916.911	2.587	28.269.728,53
2006	19	507.412	624	53.166.709,57
2005	15	228.829	211	2.303.704,2
2004	12	357.233	260	2.179.741,00
2003	12	2.450.188	1020	13.019.762,00

U 2012. godini je izvršeno utvrđivanje obveze po čl. 35. Zakona o preuzimanju dioničkih društava za društvo TP Rudhem dd Tuzla i Ogravtrans dd Sarajevo. Za društva GIPS dd Tuzla i Market komerc dd Zenica je donesen akt o prestanku obveze, dok je kod društva Remontmontaža dd Tuzla donesen akt o produžetku roka za postupanje. Ono što treba istaći je da jedan broj društava u portfeljima ZIF-a BOSFIN dd Sarajevo i ZIF-a Eurofond-1 dd Tuzla, kojima upravlja DUF-a Euroinvestment dd Tuzla, podliježe propisima preuzimanja, ali imajući u vidu da portfelji još uvijek nisu usklađeni, to bi se prethodno moralo izvršiti adekvatno usklađivanje njihovih portfelja. Rezimirati se može da je sve manji broj društava koji podliježu primjeni Zakona o preuzimanju, zbog okrupnjavanja vlasništva u njima.

„Kupoprodaja i prijenosi-ostalo“

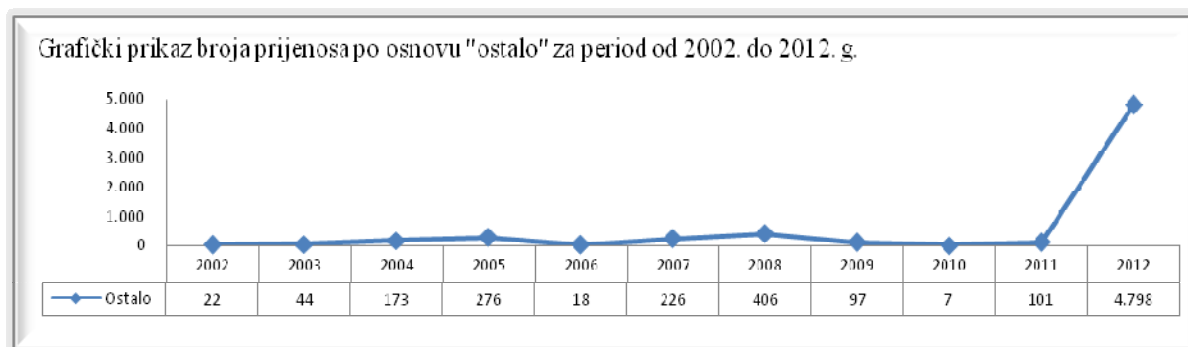
Emitent	Primalac dionica	Davalac dionica	N. V. dionice	Br. prijenosa	Kol.	Vrijednost – KM
Moja Banka dd Sarajevo	Moja Banka dd Sarajevo	3 različite fizičke osobe	50,00	3	1.012	74.888,00
SASE	Moja Banka dd Sarajevo i Fima Int. doo Sarajevo	ASA Brokers doo Sarajev i SASE	320,80	2	322	32.200,00
UKUPNO			-	5	1.334	107.088,00

Sarajevska berza-burza je izvršila prodaju 19 vlastitih dionica, a preostali dio prenesenih vrijednosnih papira se odnosi na prijenos sa jednog profesionalnog posrednika kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima na drugo društvo koje je steklo dozvolu Komisije.

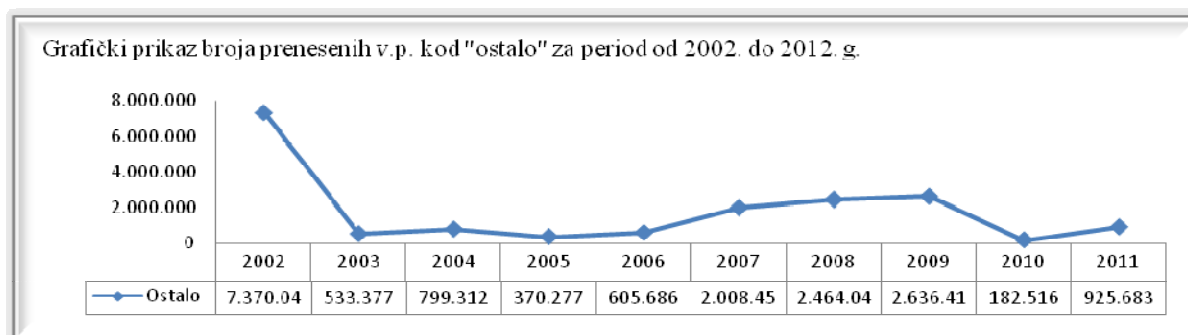
Broj prijenosa po osnovu „kupoprodaja-ostalo“ u 2012. godini za 10 prijenosa je manji od broja prijenosa po ovom osnovu u 2011. godini. Kada je u pitanju količina vrijednosnih papira koja je prenesena po osnovu „kupoprodaja-ostalo“ u 2012. godini onda imamo situaciju da je ista u odnosu na godinu ranije manja za 98,65%. Prijenosi po ovom osnovu, osim u posljednje četiri godine, zabilježeni su još samo 2006. godine za posljednjih 11 godina.

Broj prijenosa u godini za koju se izvještaj podnosi veći je 46 puta u odnosu na broj prenosu u 2011. godini. Pozicija ostvarenog i trend kretanja datog parametra daje se u narednom grafičkom prikazu.

Poslije prikazanog kretanja broja prijenosa u posljednjih 11 godina daje se isto i za ostvarene količine v.p. koje su prenesene po osnovu „ostalo“.

Dana 21.12.2012. godine izvršen je prijenos dionica 29 emitenata iz portfelja društva KD Banka d.d. Slovenija na društvo Factor Banka d.d. Slovenija. Razlog navedenog prijenosa jeste statusna promjena pripajanja društva KD Banka d.d. Slovenija društvu Factor Banka d.d. Slovenija. U ovom slučaju preneseno je ukupno 193.161 dionica.

Tabelarni prikaz prometa v.p. na SASE i kod RVP-a u 2012. godini

SEGMENT	Broj transakcija	Količina vrijed. papira	Vrijednost/KM
Promet na Sarajevskoj berzi-burzi	11.271	34.250.177	97.909.489
Vanredne i posebne aukcije	3	144.056	2.694.190
Primarna trgovina	96	252.000	250.646.447
Kupoprodaja izvan burze	278	1.143.943	21.916.187
Kupoprodaja-ostalo	5	323	107.088
Kupoprodaja-tender	136	173.429	1.111.140
Ukupno:	11.789	35.963.928	374.384.541

VI - Društva za upravljanje i investicijski fondovi

Na dan 31.12.2012. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine posluje 12 društava za upravljanje fondovima, 11 zatvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom i 6 otvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom. Krajem 2012. godine Komisija je dala saglasnost na prospekt i javnu ponudu za osnivanje još jednog otvorenog fonda pod nazivom Raiffeisen Balance, koja je trajala do kraja 2012 godine.

U obavljanju svoje osnovne djelatnosti, kao i u nekoliko zadnjih godina, bilježi se stagnacija aktivnosti društava. To se, prije svega, odnosi na upravljanje imovinom fondova s ciljem ostvarivanja povećanja njene vrijednosti.

Tokom 2012. godine, kao i prethodne godine, nije bitno izmjenjena struktura portfelja fondova sa stanovišta poboljšanja likvidnosti vrijednosnih papira koji čine tu strukturu. Osim nekoliko pojedinačnih transakcija u značajnim iznosima, nije se značajno trgovalo kako na domaćem (SASE i BLBE), tako ni tržištima u inostranstvu. Ulaganja, a i prodaje u ime i za račun investicijskih fondova su, u odnosu na ukupnu imovinu kojom rasplažu investicijski fondovi, bila simbolična. Zbog svega i dalje nema bitnog poboljšanja strukture portfelja fondova u korist likvidnih vrijednosnih papira, čijim bi se držanjem ili trgovanjem osigurao prinos za račun fondova. Shodno navedenom pojedinačne strukture portfelja fondova nisu u velikom dijelu usaglašene za investicijskim ciljevima koji su navedeni u prospektima svakog od fondova.

Poslovanje DUF-ova u 2012. godine

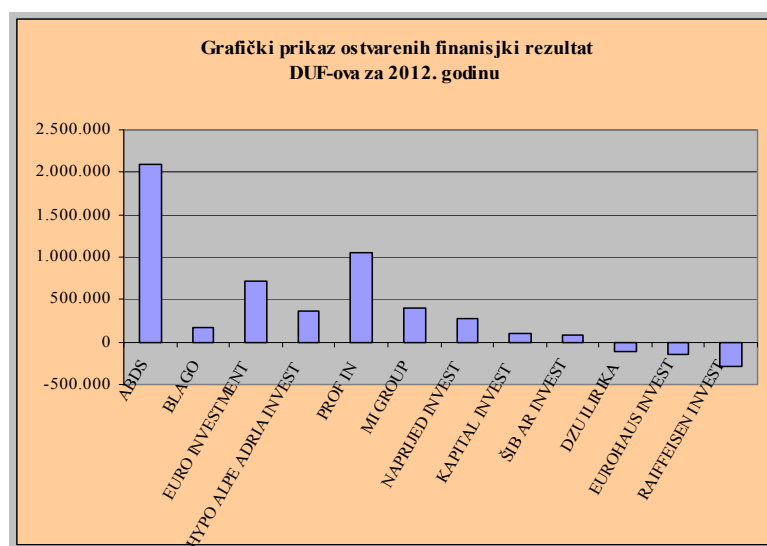
Na osnovu preliminaranih podataka o poslovanju za 2012. godinu, društva za upravljanje ostvarila su ukupni prihod u iznosu od 11.177.655 KM što predstavlja smanjenje od 1.363.079 KM ili 10,87% u odnosu na 2011. godinu. Od ukupnog iznosa ostvarenih prihoda, na poslovne prihode odnosi se iznos od 10.724.059 KM, što je za 1.482.976 KM ili 12,15% niži iznos u odnosu na 2011. godinu. Ostatak od 453.597 KM odnosi se na finansijske i ostale prihode koje su ostvarila društva za upravljanje.

Ukupni rashodi društava za upravljanje u 2012. godini iznosili su 6.457.740 KM i nešto su niži u odnosu na podatke za 2011. godinu za iznos od 137.187 KM ili 2,08%. Od ukupno 12 društava za upravljanje koja su poslovala tokom 2012. godine, 9 društava je ostvarilo pozitivan finansijski rezultat, dok su tri društva poslovala sa negativnim rezultatom. Društva koja su poslovala s gubitkom upravljaju otvorenim investicijskim fondovima čija je neto vrijednost, kao osnovica od koje se računa naknada za upravljanje društva, značajno niža u odnosu na neto vrijednosti zatvorenih fondova, što je i razlog za srazmjeno niži iznos poslovnih prihoda koje ostvaruju društva za upravljanje kada upravljaju otvorenim investicijskim fondovima. Ukupna bruto dobit svih društava za upravljanje koja su poslovala pozitivno iznosila je 5.269.951 KM i u odnosu na ostvareni finansijski rezultat–dobit iz predhodne godine smanjena je za 1.245.064 KM ili cca 19%. Bruto finansijski rezultat svih društava, uzimajući u obzir i ona koja su poslovala negativno iznosi 4.719.915 KM, i u odnosu na prošlu godinu niži je za 1.875.012 KM ili cca 21%. Neto dobit svih društava koja su poslovala pozitivno u 2012. godini, prema preliminarim izvještajima, iznosi 4.243.182 KM i u odnosu na predhodnu godinu smanjenja je za cca. 28%.

Pregled ukupnih prihoda i rashoda za period 01.01.-31.12.2012. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje daje se u narednoj tabeli i grafičkom prikazu.

<i>DUF</i>	<i>Prihodi</i>				<i>Rashodi</i>			<i>Ukupno</i>	<i>Bruto finansijski rezultat</i>
	<i>Poslovni prihodi</i>	<i>Fina. prihodi</i>	<i>Ostali</i>	<i>Ukupni</i>	<i>Poslovni rashodi</i>	<i>Finansijski rashodi</i>	<i>Ostali</i>		
<i>ABDS</i>	2.837.287	92.791	0	2.930.078	842.861	0	0	842.861	2.087.217
<i>BLAGO</i>	651.691	32.618	34.627	718.936	540.413	6	10.671	551.089	167.847
<i>EURO INVESTMENT</i>	1.191.274	241	35.238	1.226.753	500.405	0	0	500.405	726.348
<i>HYPO ALPE ADRIA INVEST</i>	700.737	49.093	0	749.830	377.324	0	0	377.324	372.506

PROF IN	1.515.996	101.881	1	1.617.878	565.525	0	12	565.537	1.052.341
MI GROUP	1.306.997	144	14.376	1.321.517	873.845	0	46.366	920.211	401.306
NAPRIJED INVEST	867.333	6.802	0	874.135	597.890	4.540	0	602.430	271.706
KAPITAL INVEST	763.837	4.300	63.473	831.610	726.748	2.606	1.145	730.500	101.110
ŠIB AR INVEST	659.646	137	0	659.783	570.212	0	0	570.212	89.571
DZU ILIRIKA	99.932	1.546	7.429	108.908	220.360	18	1.137	221.514	-112.606
EUROHAUS INVEST	42.990	6.210		49.200	196.401	1.529		197.930	-148.730
RAIFFEISEN INVEST	86.339	2.567	122	89.028	377.727	0	0	377.727	-288.700
UKUPNO	10.724.059	298.331	155.266	11.177.655	6.389.711	8.698	59.331	6.457.740	4.719.915

Prema podacima iz bilansa stanja društava za upravljanje na dan 31.12.2012. godine, njihova ukupna sredstva iznosila su 29.560.804 KM što je za 3.971.534 KM ili cca 12% niže u odnosu na isti datum prethodne godine. Razlog značajnog smanjenja ukupnog iznosa sredstva društava za upravljanje u 2012. godini u odnosu na uporedne podatke prethodne godine, jeste posljedica prestanka rada jednog društva za upravljanje fondovima.

Posmatrano strukturalno, 42% ukupnih sredstava čine stalna sredstva, dok 57% iznosa čine tekuća sredstva društava za upravljanje. Ostatak, od cca 1%, do punog iznosa sredstava društava za upravljanje, predstavljaju odložena porezna sredstva.

Ukupne obaveze društava na dan 31.12.2012. godine iznose 1.338.369 KM i niže su u odnosu na 2011. godinu za cca. 29%.

U strukturi ukupnih obaveza, tekuće obaveze iznose 1.337.392 KM i čine preko 99% ukupnih obaveza.

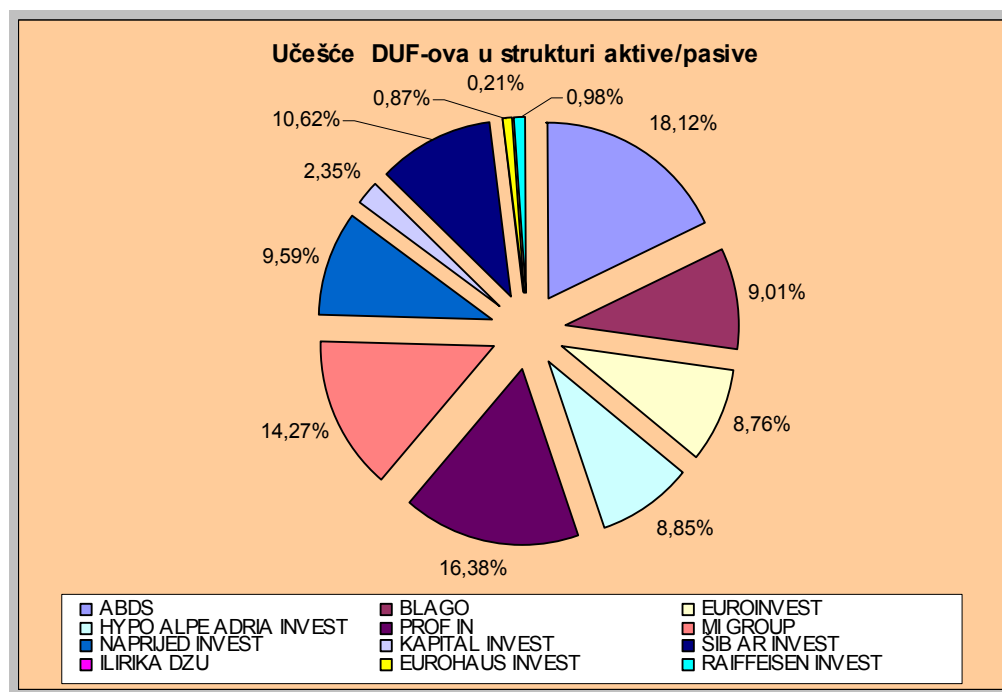
U ukupnoj pasivi društava za upravljanje, obaveze učestvuju sa 4,5%, dok 95% pasive čini vrijednost ukupnog kapitala društava za upravljanje.

Osnovni kapital društava za upravljanje iznosi 13.668.159 KM i smanjen je za cca 12% u odnosu na stanje 31.12.2011. godine.

Pregled podataka iz skraćenog bilansa stanja na dan 31.12.2011. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje daje se u narednoj tabeli i grafičkom prikazu.

Struktura aktive						
Društvo za upravljanje	Stalna sredstva	Odložena porezna sredstva	Tekuća sredstva	Odložena porezna sredstva	Gubitak iznad visine kapitala	Ukupno
ABDS	3.231.739	103.669	2.019.676	0	0	5.355.084
BLAGO	698.099	0	1.966.556	0	0	2.664.656
EUROINVEST	254.833	0	2.334.405	0	0	2.589.238
HYPO ALPE ADRIA INVEST	460.334	0	2.156.702	0	0	2.617.036
PROF IN	685.027	3.943	4.152.921	0	0	4.841.891
MI GROUP	3.562.924	0	654.455	0	0	4.217.379
NAPRIJED INVEST	2.126.945	0	707.662	0	0	2.834.607
KAPITAL INVEST	328.056	0	366.096	0	0	694.152
ŠIB AR INVEST	954.182	0	2.185.048	0	0	3.139.230
ILIRIKA DZU	25.807	0	35.936	0	0	61.743
EUROHAUS INVEST	2.371	0	253.619	0	0	255.990
RAIFFEISEN INVEST	183.335	0	106.463	0	0	289.798
Ukupno	12.513.652	107.612	16.939.540	0	0	29.560.804

Struktura pasive								
Društvo za upravljanje	Ukupni kapital	Dugoročna rezervisanja	Dugoročne obaveze	Odložene porezne obaveze	Kratkoročne obaveze	PVR	Odložene porezne obaveze	Ukupno
ABDS	5.325.928	13.298	0	0	15.858	0	0	5.355.084
BLAGO	2.630.096	0	0	0	34.560	0	0	2.664.656
EUROINVEST	1.709.917	41.212	288	0	837.821	0	0	2.589.238
HYPO ALPE ADRIA INVEST	2.504.556	0	0	0	112.480	0	0	2.617.036
PROF IN	4.810.195	0	689	0	31.007	0	0	4.841.891
MI GROUP	4.116.353	0	0	0	101.026	0	0	4.217.379
NAPRIJED INVEST	2.791.019	0	0	0	43.588	0	0	2.834.607
KAPITAL INVEST	574.366	0	0	0	119.786	0	0	694.152
ŠIB AR INVEST	3.101.226	0	0	0	26.202	5.792	6.010	3.139.230
ILIRIKA DZU	46.869	0	0	0	5.612	9.262	0	61.743
EUROHAUS INVEST	255.014	0	0	0	976	0	0	255.990
RAIFFEISEN INVEST	281.322	0	0	0	8.476	0	0	289.798
Ukupno	28.146.861	54.510	977	0	1.337.392	15.054	6.010	29.560.804

Poslovanje investicijskih fondova u 2012. godine

Na osnovu podataka o poslovanju za 2012. godine, investicijski fondovi (zatvoreni i otvoreni) realizovali su prihode u iznosu od 14.542.590 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prošlu 2011. godinu za 1.309.283 KM ili cca 10%. Na realizovani prihod zatvorenih investicijskih fondova odnosi se iznos od 13.847.116 KM što je 95% ukupno realizovanih prihoda. Ostatak od 5% ili 695.474 KM otpada na prihode koje su ostvarili otvoreni investicijski fondovi.

Realizovani dobiti po osnovu prodaje vrijednosnih papira svih fondova iznosili su 2.168.309 KM, dok su finansijski prihodi iznosili 319.351 KM. Prihodi od dividende u 2012. godine iznosili su 11.561.746 KM, od čega se na prihode ZIF-ova po ovom osnovu odnosi 11.433.893 KM ili cca 99%. Posmatrano pojedinačno, najviše prihoda po ovom osnovu ostvario je ZIF BIG dd Sarajevo u iznosu od 3.054.708 KM, a najniže ZIF Bosfin dd Sarajevo u iznosu od 46.131 KM. Otvoreni investicijski fondovi su u apsolutnom iznosu ostvarili ukupno 127.853 KM prihoda od dividende.

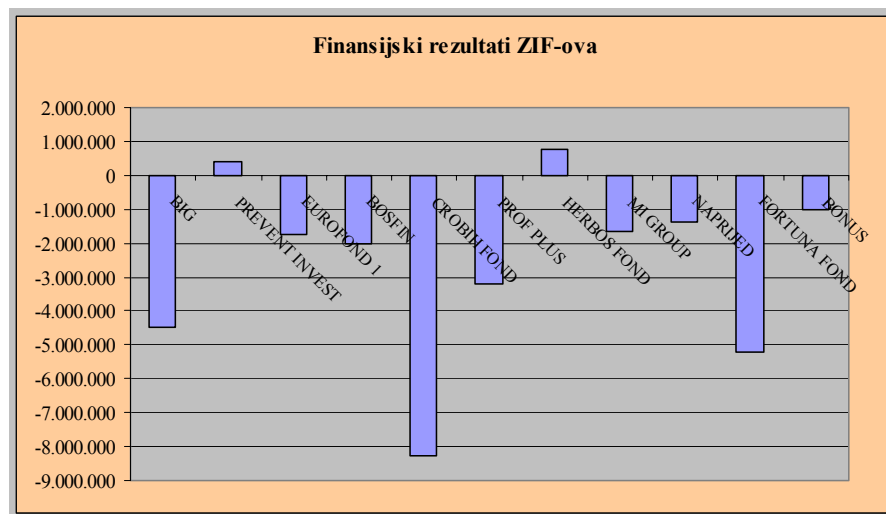
Ukupni rashodi svih investicijskih fondova u istom periodu iznosili su 42.956.787 KM od čega se na poslovne rashode odnosi iznos od 13.088.049 KM, iznos od 29.860.196 KM se odnosi na realizovane gubitke, a iznos od 8.543 KM evidentiran je kao finansijski rashod. Od ukupnog iznosa cca 97% rashoda predstavljaju rashode zatvorenih investicijskih fondova. Na naknadu društvu za upravljanje odnosi se iznos od 10.285.324 KM i ovaj tošak čini 79% u strukturi poslovnih rashoda svih fondova.

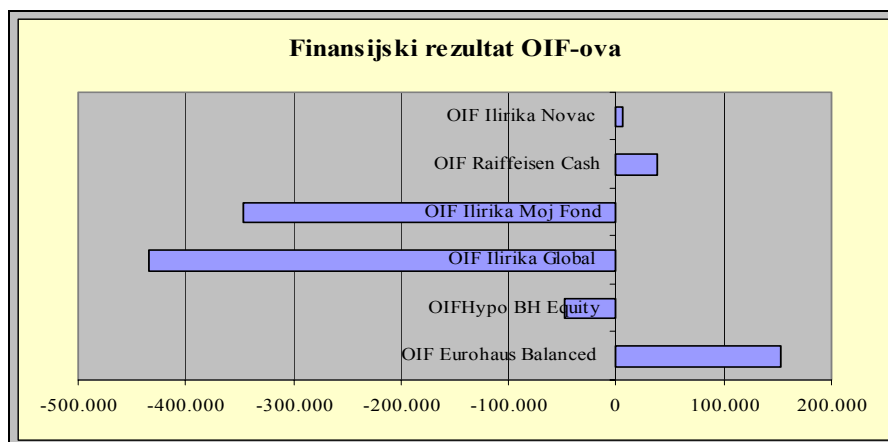
U 2012. godine na ime naknade članovima nadzornih odbora ZIF-ova obračunat je iznos od 291.134 KM, i u odnosu na isti period prethodne godine naknada je povećana za 17.010 KM ili cca 6%. Pojedinačno najviši iznos naknade pripao je nadzornom odboru ZIF-a BONUS dd Sarajevo u iznosu od 50.503 KM, a najniži nadzornom odboru ZIF-a FORTUNA FOND dd Cazin, u iznosu od 8.130 KM.

Na osnovu ostvarenih realizovanih prihoda i rashoda, 2 ZIF-a i 3 OIF-a ostvarila su pozitivan finansijski rezultat, dok je 9 ZIF-ova, kao i 3 OIF-a poslovalo negativno. Finansijski rezultat na osnovu realizovanih prihoda i rashoda, ako se posmatra industrija fondova u cjelini, je negativan i prikazan u neto iznosu je 28.414.197 KM.

Analitički pregled rezultata poslovanja investicionih fondova po pojedinim kategorijama dat je u slijedećim tabelama i grafičkim prikazima:

Naziv IF-a	PRIHODI				RASHODI				F R Realizirana dobit/gubitak
	Poslovni prihodi	Realizovana dobit	Finansijski prihodi	Ukupno	Poslovni rashodi	Realizovani gubici	Finansi jski rashodi	UKUPNO	
BIG	3.283.762	26.115	9.712	3.319.589	3.172.197	4.616.946		7.789.143	-4.469.554
PREVENT INVEST	1.561.068	7.899	294	1.569.261	866.294	291.898	0	1.158.192	411.069
EUROFOND I	106.185	15.826	53	122.064	967.632	917.091	0	1.884.723	-1.762.659
BOSFIN	46.140	358	39	46.537	672.755	1.396.100		2.068.855	-2.022.318
CROBIH FOND	1.051.079	4.700		1.055.779	634.667	8.701.563		9.336.230	-8.280.451
PROF PLUS	1.605.752	138.121	646	1.744.519	1.762.211	3.166.758		4.928.969	-3.184.450
HERBOS FOND	1.107.837	1.575.423	0	2.683.260	715.073	1.179.337	0	1.894.410	788.850
MI GROUP	981.629	115.235	10.925	1.107.789	1.543.770	1.223.975	0	2.767.745	-1.659.956
NAPRIJED	1.055.232	96.653	2.611	1.154.495	1.069.397	1.466.644	0	2.536.041	-1.381.546
FORTUNA FOND	633.304	5.679	2.610	641.593	425.634	5.407.459	0	5.833.093	-5.191.500
BONUS	402.145	0	84	402.229	856.654	573.352	0	1.430.006	-1.027.777
Eurohaus Balanced	36.047	163.537		199.584	33.060	6.662	7.154	46.876	152.708
Hypo BH Equity	40.529	4	40.136	80.669	69.480	59.043	0	128.523	-47.854
Ilirika Global	60.776	3.827	187	64.790	83.369	415.426	897	499.692	-434.902
Ilirika Moj Fond	68.712	1.842	20	70.574	87.762	329.199	181	417.142	-346.568
Raiffeisen Cash	123	12.615	251.890	264.628	119.926	107.188	0	227.114	37.514
Ilirika Novac	14.610	476	143	15.229	8.167	1.555	311	10.033	5.196
Ukupno:	12.054.929	2.168.309	319.351	14.542.590	13.088.049	29.860.196	8.543	42.956.787	-28.414.197

Iz posebnih izvještaja IF-ova, izdvajamo pregled podataka o troškovima koji se naplaćuju na teret imovine fondova, u kojem je data struktura troškova i učešće u ukupnim troškovima poslovanja, te njihov odnos prema prosječnoj neto vrijednosti imovine fonda u izvještajnom periodu. U bilansu uspjeha ovi troškovi evidentirani su kao poslovni rashodi.

Vrsta troška	Iznos (KM)	Udio %
Naknada društvu za upravljanje (provizija)	10.285.324	78,59
Naknada Registru	137.341	1,05
Naknada depozitaru	281.459	2,15
Naknada za reviziju	116.867	0,89
Naknada za računovodstvo	331.423	2,53
Naknada berzi	128.334	0,98
Troškovi kupovine i prodaje ulaganja	101.911	0,78
Troškovi servisiranja dioničara	19.541	0,15
Naknade i troškovi nadzornog odbora	291.134	2,22
Naknade i troškovi direktora fonda	798.235	6,10
Ostali troškovi	596.478	4,56
Ukupno troškovi:	13.088.048	100,00
Prosječna godišnja vrijednost neto imovine fonda	459.848.211	
Udio troškova u prosječnoj godišnjoj neto vrijednosti imovine fonda (%)	2,85	

Osim realizovanih prihoda i rashoda, u bilansu uspjeha IF-ova prikazani su i nerealizovani dobici i gubici koji su rezultat promjene vrijednosti finansijskih instrumenata (vrijednosnih papira) iz portfelja fondova, nisu utvrđeni kao konačni, jer je izvještaj sačinjen na osnovu preliminarne podataka o poslovanju DUF-ova i IF-ova.

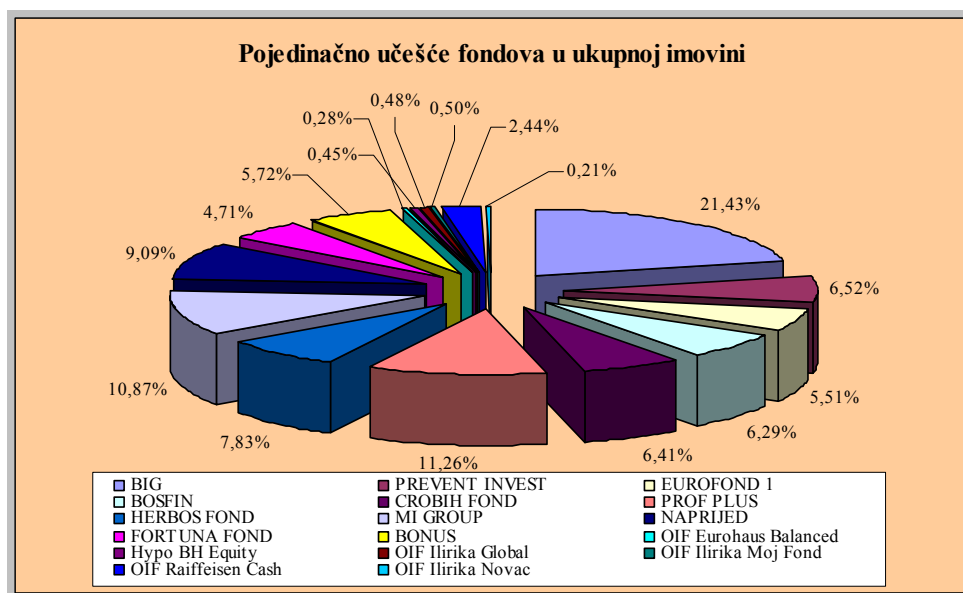
Ukupna imovina investicijskih fondova na dan 31.12.2012. godine iznosila je 458.557.187 KM i niža je u odnosu na 31.12.2011. godine za cca 1,80%. Od ukupnog iznosa imovine, 96% čini imovina ZIF-ova, dok se preostalih 4% odnosi na imovinu OIF-a. Stanje gotovine iznosilo je 9.180.455 KM, što je u odnosu na prethodni izvještajni period povećanje za 2.988.568 KM ili cca 48%. Kod 11 IF-ova bilježi se povećanje gotovine, dok se kod 6 bilježi smanjenje gotovine na računima. Najviši iznos gotovine od 2.352.253 KM, na dan 31.12.2012. godine, uzimajući u obzir i zatvorene i otvorene investicijske fondove, raspoloživ je na računu ZIF-a PROF PLUS dd Sarajevo. Od otvorenih investicijskih fondova, OIF ILIRIKA MOJ FOND raspolaže sa najvišim iznosom gotovine od 296.796 KM. OIF EUROHAUS BALANCED, na dan 31.12.2012. godine, na svom računu ima stanje 1.215 KM, što je i najniži iznosom gotovine u odnosu na ostale investicijske fondove. Ukupna potraživanja fondova na 31.12.2012. godine iznose 1.277.930 KM i viša su u odnosu na isti datum prethodne godine za cca 33%. U strukturi potraživanja, najznačajniju stavku, čine

potraživanja po osnovu dividende koja iznose 968.962 KM ili cca 76% ukupnih potraživanja fondova. Ukupne obaveze fondova iznosile su 8.228.216 KM i više su za cca 10% u odnosu na stanje 31.12.2011. godine, tako da je neto imovina fondova, odnosno ukupan kapital na dan 31.12.2012. godine iznosio 450.328.971 KM, što predstavlja smanjenje za 8.847.405 KM ili cca 2% u odnosu na prethodnu godinu.

Pregled podataka iz bilansa stanja-izvješta o finansijskom položaju na dan 31.12.2012. godine, koji se odnose na strukturu imovine i obaveza, pojedinačno po fondovima, daje se u narednoj tabeli i grafičkom prikazu.

Naziv IF-a	Imovina					Obaveze					NVI
	Gotovina	Ulaganja	Potraživanja	Ostalo	Ukupno	iz poslovanja fonda	po osnovu troškova	prema DUF-u	ostale	Ukupno	
BIG	361.557	97.538.897	377.556	0	98.278.010	0	8.353	228.129	232.431	468.913	97.809.097
PREVENT INVEST	220.855	29.500.269	190.114	403	29.911.641	0	16.143	661.811	52.016	729.970	29.181.671
EUROFOND 1	40.620	25.231.844	12.673	0	25.285.137	40.511	80	1.618.229	56.562	1.715.382	23.569.755
BOSFIN	566.229	28.272.449	2.197	0	28.840.875	558.478	0	433.608	33.490	1.025.576	27.815.299
CROBIH FOND	1.297.578	27.946.656	127.470	0	29.371.704	0	0	282.764	0	282.764	29.088.940
PROF PLUS	2.352.253	49.098.130	186.710	0	51.637.093	36.582	9.904	257.826	0	304.312	51.332.781
HERBOS FOND	1.650.613	34.066.090	173.855	0	35.890.558	17.946	0	103.969	18.250	140.165	35.750.393
MI GROUP	948.236	48.857.445	42.891	14	49.848.586	0	7.103	369.701	200.925	577.729	49.270.857
NAPRIJED	21.913	41.619.339	21.190	0	41.662.443	32.742	0	696.830	0	729.572	40.932.871
FORTUNA FOND	656.105	20.883.999	36.475	0	21.576.579	0	6.961	53.747	57.991	118.699	21.457.880
BONUS	42.907	26.194.561	5.769	0	26.243.237	0	16.493	2.011.152	7.310	2.034.955	24.208.282
OIF Eurohaus Balanced	1.215	1.259.130	161	2.184	1.262.691	65	0	45	8.489	8.600	1.254.091
Hypo BH Equity	214.223	1.858.134	8.773	0	2.081.130	0	0	40.681	0	40.681	2.040.449
OIF Ilirika Global	184.083	2.016.275	0	4.565	2.204.923	5.677	0	3.533	0	9.210	2.195.713
OIF Ilirika Moj Fond	296.796	2.010.817	0	1.845	2.309.458	5.784	5.301	3.551	0	14.636	2.294.822
OIF Raiffeisen Cash	32.003	11.080.112	92.096	0	11.204.212	13.324	1.600	10.183	0	25.107	11.179.105
OIF Ilirika Novac	293.267	650.888	0	4.756	948.911	1.257	0	690	0	1.947	946.964
Ukupno:	9.180.455	448.085.036	1.277.930	13.767	458.557.187	712.365	71.938	6.776.449	667.464	8.228.216	450.328.971

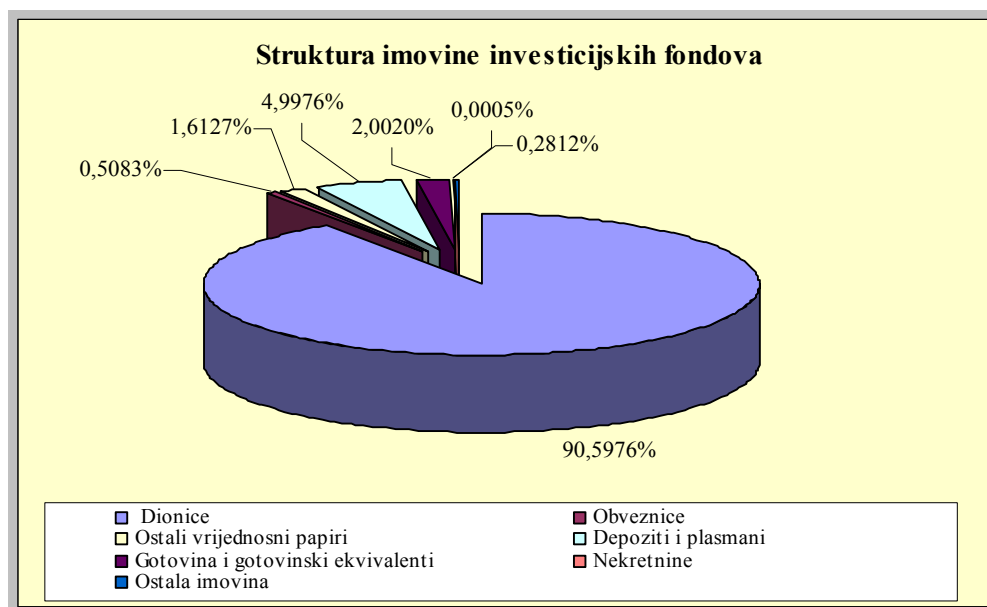

Struktura ulaganja IF-ova, upućuje da, u FBiH, pretežno, posluju dionički fondovi.

Na dan 31.12.2012. godine, IF-ovi u svom portfelju imaju dionice različitih emitenata iz BiH i inostranstva, čija ukupna vrijednost iznosi 433.871.952 KM. Ulaganja u obveznice iznose 2.331.040 KM, ulaganja u ostale vrijednosne papire (npr. trezorski zapisi i udjeli OIF-ova) iznose 7.395.206 K, dok depoziti i plasmani iznose 22.917.000 KM. Ulaganja fondova čine 98% njihove ukupne imovine i niža su za 7.500.280 KM ili 1,6% u odnosu na stanje 31.12.2011. godine. U strukturi ukupnih ulaganja najznačajni iznos od 405.087.761 KM čine ulaganja fonda u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koja su, u odnosu na prethodni izvještajni period, manja za 19.887.173 KM ili cca 5%. Ulaganja fondova u finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, iznosila su 18.569.990 KM i u odnosu na 31.12.2011. godine povećana su za 961.533 KM ili cca 5,5%. Na depozite i plasmane fondova otpada iznos od 22.617.000 KM, što predstavlja značajno povećanje za više od 2,5 puta u odnosu na raniji izvještajni period. Razlog ovakvom povećanju ulaganja u depozite jeste činjenica da su u prošloj godini osnovana i započela s radom, dva nova novčana otvorena investicijska fonda, čiju imovinu dominantno čine ulaganja u depozite. Ulaganja fondova u finansijska sredstva koja se drže do dospelja (u ovoj kategoriji su ulaganja u dužničke vrijednosne papire) iznose 1.8910.281 KM.

Detaljan pregled strukture imovine fondova na dan 31.12.2012. godine daje se u sljedećoj tabeli i grafičkom prikazu.

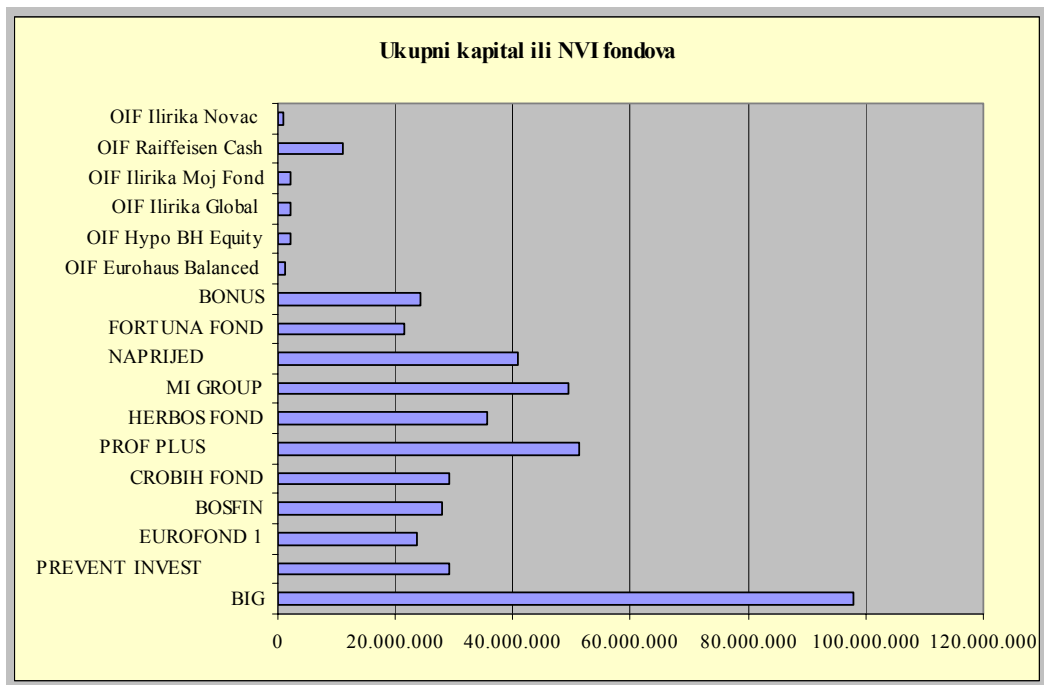
Redni broj	Opis	Ukupna vrijednost na dan izvještavanja	Učešće NVI fondova (%)
1.	Dionice	415.441.789	90,60
2.	Obveznice	2.331.040	0,51
3.	Ostali vrijednosni papiri	7.395.206	1,61
4.	Depoziti i plasmani	22.917.000	5,00
5.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	9.180.454	2,00
6.	Nekretnine	2.346	0,00
7.	Ostala imovina	1.289.350	0,28
	UKUPNA IMOVINA	458.557.185	100,00

Osnovni kapital ZIF-ova na 31.12.2012. godine iznosio je 1.031.712.732 KM, koliko je bio i na isti dan prethodne godine, dok je vrijednost izdatih udjela svih OIF-ova iznosila 25.099.097 KM, što je povećanje za cca 84%, u odnosu na stanje iz izvještaja za prethodnu godinu. Vrijednost izdatih udjela je značajno porasla jer su tokom 2012. godine osnovana i započela sa radom dva nova otvorena investicijska fonda, RAIFFEISEN CASH I ILIRIKA NOVAC.

Ukupan broj emitovanih dionica ZIF-ova na dan 31.12.2012. godine, s obzirom na stanje osnovnog kapitala je nepromjenjen i iznosi 44.861.231, dok je broj izdatih udjela OIF-ova povećan i iznosi 2.032.998,9278.

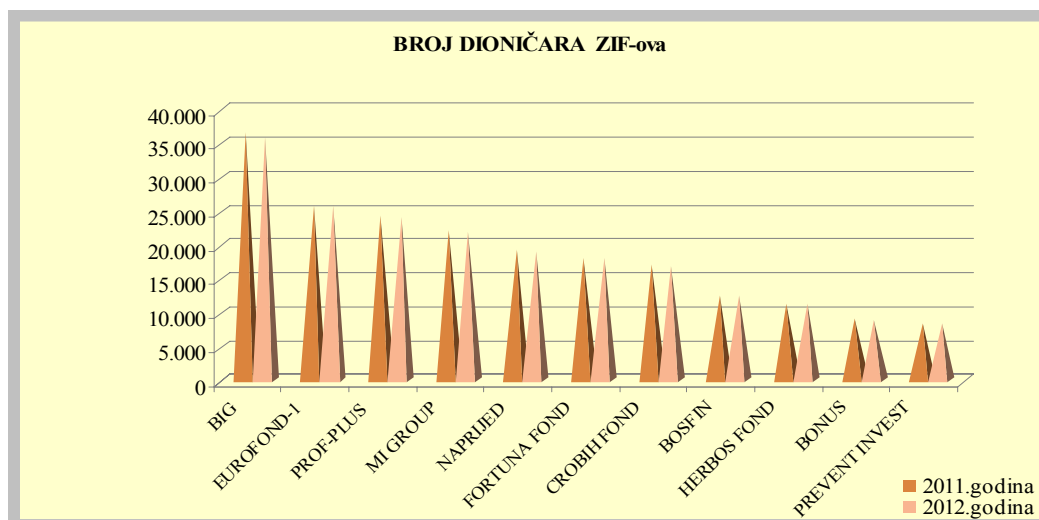
IF	Struktura kapitala							Broj dionica /udjela
	Osnovni kapital	Kapitalen i rezerve iz dobiti	Revalorizaci one rezerve	Nerspoređen a dobit	Nepokriveni gubitak	Nerealiz. dobitak /gubitak	Ukupno kapital ili NVI	
BIG	273.916.665	816.964	-115.516.056		61.408.476		97.809.097	10.658.236
PREVENT INVEST	79.766.598	-21.593	-32.944.019	7.319.077	24.938.392		29.181.671	2.021.967
EUROFOND I	64.985.958	4.034.927	-10.099.606	7.191.251	42.542.775		23.569.755	3.610.331
BOSFIN	56.210.881	2.851.455	-5.050.326	47.306.435	73.503.146		27.815.299	3.038.426
CROBIH FOND	79.390.428	4.287.050	27.020.780		81.609.318		29.088.940	3.053.478
PROF PLUS	66.961.277	2.683.903	-36.177.603	21.483.261	3.618.057		51.332.781	5.072.824
HERBOS FOND	68.721.704	0	-29.073.444	788.850	4.686.717	0	35.750.393	2.851.523
MI GROUP	119.231.706	4.125.582	-30.393.863	359.249	44.051.817	0	49.270.857	4.926.930
NAPRIJED	87.639.440	5.485.294	-34.284.442		17.907.485	64	40.932.871	4.076.253
FORTUNA FOND	53.657.688	3.796.770	-9.530.341		7.680.440	-18.785.797	21.457.880	2.235.737
BONUS	81.230.387	1.880.484	-37.936.253	0	20.966.336	0	24.208.282	3.315.326
OIF Eurohaus Balanced	1.822.831	0	-651.359	206.700	124.080	0	1.254.091	179.108,0373
Hypo BH Equity	4.388.733	0	-1.694.321	0	653.963		2.040.449	409.482,2005
OIF Ilirika Global	4.126.948	0	-84.976	56.949	1.903.209		2.195.712	975.372,2956
OIF Ilirika Moj Fond	2.821.154	0	-8.941	111.434	628.825		2.294.822	265.511,7367
OIF Raiffeisen Cash	10.997.946	0	0	181.159	0	0	11.179.105	109.548,7471
OIF Ilirika Novac	941.486	0	831	4.647	0		946.964	93.975,9106
Ukupno:	1.056.811.829	29.940.836	-316.423.939	85.009.012	386.223.037	-18.785.733	450.328.971	

Ukupan broj dioničara fondova na dan 31.12.2012. godine iznosi 203.064. Usporedbom sa brojem dioničara na dan 31.12.2011. godine utvrđeno je da je ukupan broj dioničara fondova smanjen za 0,80 % ili 1.647.

Pregledi broja dioničara po fondovima, uporedno po godinama, dati su u tabeli i grafičkom prikazu.

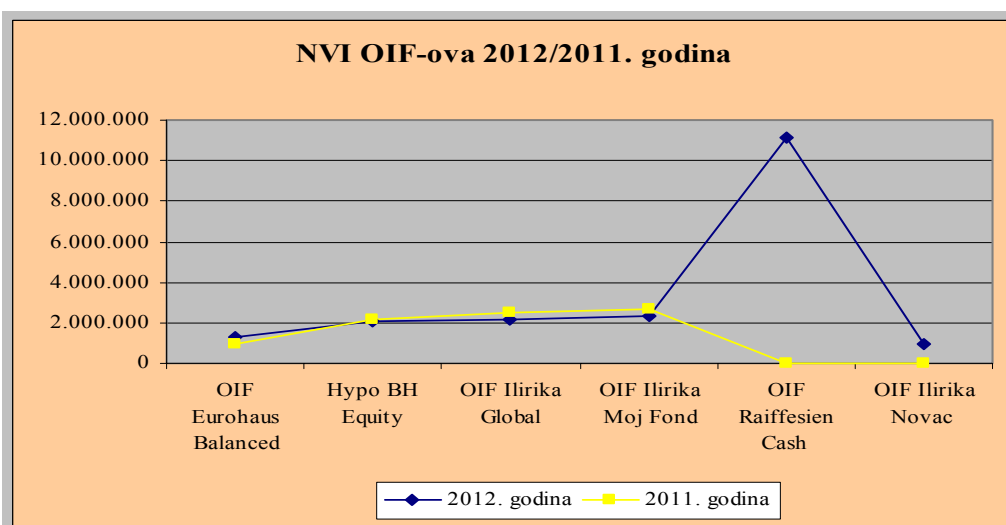
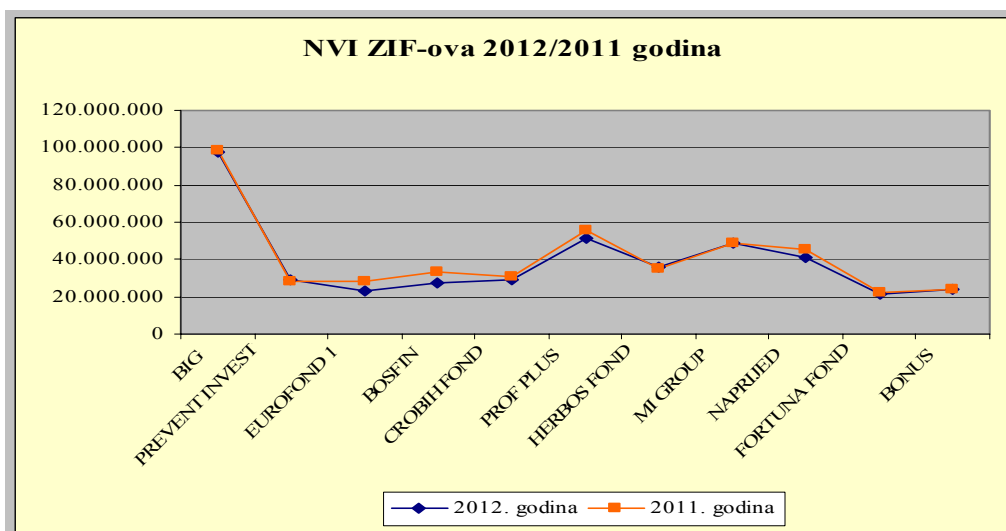
ZIF	Broj dioničara po procentima učešća u kapitalu ZIF-a											
	31.12.2011.						31.12.2012.					
	< 1%	1-3%	3-5%	> 5%	Ukupno	% učešća	< 1%	1-3%	3-5%	> 5%	Ukupno	% učešća
BIG	36.129	6	0	2	36.137	17,70	35.818	6	0	2	35.826	17,64
EUROFOND-1	25.758	5	5	2	25.770	12,62	25.721	4	2	4	25.731	12,67
PROF-PLUS	24.263	3	6	2	24.274	11,89	24.112	3	5	3	24.123	11,88
MI GROUP	22.246	12	2	3	22.263	10,90	22.006	12	3	2	22.023	10,85
NAPRIJED	19.161	5	0	4	19.170	9,39	19.132	5	0	4	19.141	9,43
FORTUNA FOND	18.139	6	3	2	18.150	8,89	18.111	5	4	2	18.122	8,92
CROBIH FOND	17.054	3	1	2	17.060	8,36	16.949	2	0	2	16.953	8,35
BOSFIN	12.509	9	6	2	12.526	6,14	12.465	8	6	2	12.481	6,15
HERBOS FOND	11.320	4	1	3	11.328	5,55	11.267	3	1	3	11.274	5,55
BONUS	9.080	6	1	4	9.091	4,45	9.012	6	1	4	9.023	4,44
PREVENT INVEST	8.386	6	2	3	8.397	4,11	8.358	4	2	3	8.367	4,12
Ukupno	204.045	65	27	29	204.166	100,00	202.951	58	24	31	203.064	100,00

Neto vrijednost imovine ZIF-ova na kraju 2012. godine u odnosu na 2011. godinu smanjena je za cca 4,5%, dok je neto vijednost OIF-ova, uvećana za skoro 1,5 put s obzirom da su počela sa radom dva nova OIF-a.

Neto vrijednosti imovine po fondovima na kraju 2012. godine u odnosu na isti dan prethodne godine dat je u sljedećem tabelarnom i grafičkom prikazu.

Naziv IF-a	NVI na dan 31.12.2012.	NVI na dan 31.12.2011.	Razlika	% smanjenja/povećanja
BIG	97.809.097	98.631.280	-822.183	-0,83
PREVENT INVEST	29.181.671	28.477.967	703.704	2,47
EUROFOND 1	23.569.755	28.394.397	-4.824.642	-16,99
BOSFIN	27.815.299	33.346.236	-5.530.937	-16,59
CROBIH FOND	29.088.940	30.552.182	-1.463.242	-4,79
PROF PLUS	51.332.781	55.804.353	-4.471.572	-8,01
HERBOS FOND	35.750.393	34.883.909	866.484	2,48
MI GROUP	49.270.857	49.105.154	165.703	0,34
NAPRIJED	40.932.871	45.156.230	-4.223.359	-9,35
FORTUNA FOND	21.457.880	22.431.518	-973.638	-4,34
BONUS	24.208.282	24.093.370	114.912	0,48
OIF Eurohaus Balanced	1.254.091	948.998	305.093	32,15
Hypo BH Equity	2.040.449	2.168.847	-128.398	-5,92
OIF Ilirika Global	2.195.712	2.530.499	-334.787	-13,23
OIF Ilirika Moj Fond	2.294.822	2.651.436	-356.614	-13,45
OIF Raiffesien Cash	11.179.105	0	11.179.105	
OIF Ilirika Novac	946.964	0	946.964	
Ukupno ZIF-ovi	430.417.827	450.876.596	-20.458.769	-4,54
Ukupno OIF-ovi	19.911.143	8.299.780	11.611.363	139,90
UKUPNO	450.328.969	459.176.376	-8.847.407	-1,93

Iz prezentiranih podataka u narednoj tabeli, vidi se da se tržišne cijene dionice ZIF-ova kreću u rasponu 25-60% njene neto knjigovodstvene vrijednosti. Najmanja razlika između neto i tržišne vrijednosti dionice, utvrđena je kod ZIF-a Bonus dd Sarajevo, dok najnižu tržištu cijenu, u odnosu prema knjigovodstvenoj neto vrijednost dionice, imamo kod ZIF-Eurofond 1 dd Tuzla.

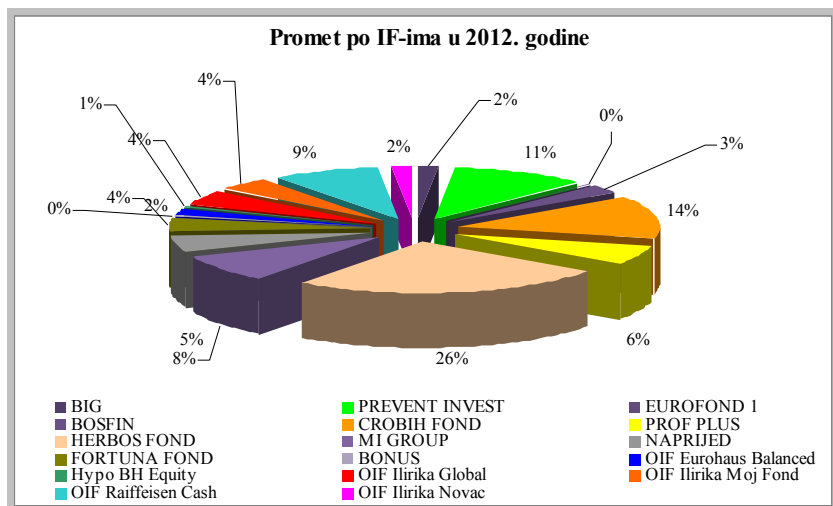
Pregled neto vrijednost sredstava po dionici/udjelu prema izvještajima fondova i cijena po dionici ZIF-ova, prema zvaničnom kursu SASE na dan 31.12.2010., 2011. i 2012. godine, daje se u tabeli i grafičkom prikazu.

ZIF	Neto vrijednost sredstava po dionici na dan			Cijena po dionici po zvaničnom službenom kursu SASE					
	31.12.10.	31.12.11.	31.12.12.	31.12.10.	%	31.12.11.	%	31.12.12.	%
1	2	3	4	5	6(5/2)	7	8 (7/3)	9	10 (9/4)
BIG	10,46	9,21	9,18	3,35	32,03	4	43,43	3,74	40,74
PREVENT INVEST	15,26	14,11	14,43	5,1	33,42	4,8	34,02	4,10	28,41
EUROFOND 1	6,88	7,88	6,54	1,39	20,20	1,5	19,04	1,65	25,23
BOSFIN	12,41	10,97	9,17	2,98	24,01	2,14	19,51	4,50	49,07
CROBIH FOND	11,27	10,01	9,53	4,70	41,70	4,95	49,45	5,61	58,87
PROF PLUS	11,52	10,24	10,12	3,8	32,99	3,4	33,20	3,48	34,39
HERBOS FOND	14,3	12,23	12,54	5,8	40,56	5,6	45,79	5,95	47,45
MI GROUP	11,1	9,97	10	4,2	37,84	4,11	41,22	4,31	43,10
NAPRIJED	13,16	11,08	10,04	3,82	29,03	2,5	22,56	2,64	26,29
FORTUNA FOND	11,71	10,03	9,61	3,91	33,40	4,06	40,47	4,20	43,70
BONUS	8,1	7,26	7,3	3,5	43,21	5,15	70,94	4,41	60,41
OIF Eurohaus Balanced	7,4283	6,9869	7,0019						
Hypo BH Equity	5,1284	4,9370	4,9830						
OIF Ilirika Global	2,8196	2,2982	2,2512						
OIF Ilirika Moj Fond	10,0475	8,5196	8,6430						
OIF Ilirika Novac	0	0	10,0767						
OIF Raiffeisen Cash	0	0	102,0469						

U 2012. godini, ukupan promet vrijednosnih papira, u ime i za račun investicijskih fondova, iznosio je 40.406.625 KM, od čega se 20.907.631 KM odnosi na kupovine, a 19.498.995 KM na prodaje vrijednosnih papira. Fondovi su, dakle, više investirali u odnosu na prodaju vrijednosnih papira iz portfelja. Od ukupno ostvarenog prometa, 78% se odnosi na učešće ZIF-a. Kad posmatramo kupovne transakcije, učešće ZIF-ova u ukupnom prometu iznosilo je 71%, dok je u prodajnom prometu njihovo učešće iznosilo 86%.

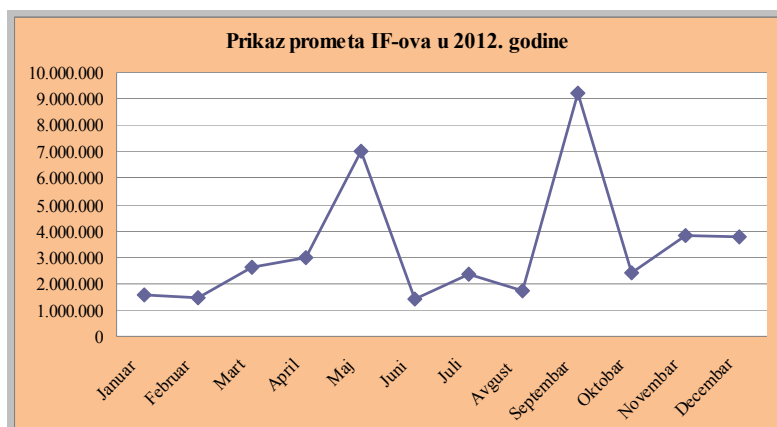
Detaljan pregled prometa od transakcija po IF-a daje se u sljedećoj tabeli:

Naziv IF-a	PROMET					
	ukupno			% učešća IF-a		
	kupovine	prodaje	Ukupno	kupovine	prodaje	Ukupno
BIG	487.746	144.263	632.009	2,33	0,74	1,56
PREVENT INVEST	2.746.069	1.658.476	4.404.545	13,13	8,51	10,90
EUROFOND 1	0	104.101	104.101	0,00	0,53	0,26
BOSFIN	1.100	1.035.763	1.036.863	0,01	5,31	2,57
CROBIH FOND	2.626.878	2.898.275	5.525.152	12,56	14,86	13,67
PROF PLUS	581.085	1.735.586	2.316.671	2,78	8,90	5,73
HERBOS FOND	4.544.110	5.820.848	10.364.958	21,73	29,85	25,65
MI GROUP	1.768.010	1.631.567	3.399.577	8,46	8,37	8,41
NAPRIJED	1.080.187	1.050.901	2.131.088	5,17	5,39	5,27
FORTUNA FOND	1.075.088	576.701	1.651.789	5,14	2,96	4,09
BONUS	0	38.304	38.304	0,00	0,20	0,09
OIF Eurohaus Balanced	807.089	152.930	960.019	3,86	0,78	2,38
Hypo BH Equity	58.546	158.007	216.553	0,28	0,81	0,54
OIF Ilirika Global	615.431	1.184.511	1.799.942	2,94	6,07	4,45
OIF Ilirika Moj Fond	690.450	1.001.370	1.691.820	3,30	5,14	4,19
OIF Raiffeisen Cash	3.434.990	0	3.434.990	16,43	0,00	8,50
OIF Ilirika Novac	390.852	307.394	698.246	1,87	1,58	1,73
Ukupno	20.907.631	19.498.995	40.406.625	100	100	100

Posmatrano pojedinačno, najviše je trgovano, u ime i za račun ZIF- HERBOS FOND dd Mostar, bilo da je riječ o kupovnim ili prodajnim transakcijama. I ove godine, kao i prethodne, najniži nivo investicijske aktivnosti, zabilježen je kod ZIF-a BONUS dd Sarajevo. Mjesečni pregled prometa, koji je ostvaren od transakcija vrijednosnim papirima, u ime i za račun IF-ova, tokom 2012. godine, dat je u tabeli i grafikonu koji slijede:

IF	Kupovina (KM)	Prodaja (KM)	Ukupno promet (KM)
Januar	1.170.788	417.564	1.588.352
Februar	698.695	770.607	1.469.302
Mart	1.375.472	1.226.146	2.601.618
April	1.649.118	1.313.762	2.962.879
Maj	2.501.338	4.500.354	7.001.692
Juni	1.000.150	417.597	1.417.748
Juli	1.578.568	790.977	2.369.545
Avgust	982.245	770.366	1.752.612
Septembar	4.632.122	4.584.607	9.216.729
Oktobar	1.977.902	453.393	2.431.295
Novembar	1.367.406	2.437.652	3.805.058
Decembar	1.973.827	1.815.969	3.789.796
Ukupno:	20.907.632	19.498.994	40.406.626

Rast prometa, u mjesecu maju 2012. godine, rezultat je prodajne transakcije dionica emitenta Tvornica cementa Kakanj dd Kakanj, u iznosu od 3.780.000 KM, obavljene u ime i za račun ZIF-a HERBOS FOND dd Mostar. Karakterističan skok prometa u septembru mjesecu, posljedica je kupovne i prodajna transakcija dionica emitenta Bosnalijek dd Sarajevo, u ukupnoj vrijednosti od 3.603.875 KM, koje su, također, obavljen u ime i za račun istog fonda

S obzirom da je, tokom 2012. godine, prometovano sa cca 9% vrijednosti ukupne imovine fondova, proizlazi da je investicijska aktivnost u 2012. godini bila na nešto višem nivou u odnosu na prethodnu godinu kada je prometovano sa cca 6% vrijednosti ukupne imovine fondova.

U svrhu praćenja poslovanja društava za upravljanje i fondova razmatrane su informacije i analize o zastupanju na skupštinama ZIF-ova, Informacija o nesolventnosti, o vlasničkoj strukturi ZIF-ova sa prijedlogom mjera, pregled pokazatelja ukupnih troškova IF-ova, Analiza o obračunu neto vrijednosti i predložene mjere, Informacija o poslovanju DUF i IF za prvo polugodište 2012. g., Analiza korporativne aktivnosti ZIF-ova u emitentima iz portfelja i vlasničke strukture ZIF-ova i dr. Vodi se ažurno registar fondova u koji se upisuju podacio o kapitalu i organima upravljanja. Usvojena je lista revizorskih društava koja imaju odobrenje za vršenje revizije poslovanja investicijskih fondova. U upravnom postupku riješena su 44 zahtjeva koja se odnose na promjene u registru fondova i druge zahtjeve. Na zahtjeve pravnih i fizičkih lica data su mišljenja i odgovori u vezi primjene zakona i propisa (13 zahtjeva), o postupanju banaka depozitara fonda, o načinu zastupanja na skupštinama emitenata, povezanim osobama DUF-ova, troškovima na teret fonda i sl .

VII - Nadzor

Prema planu nadzora za 2012. godinu, izvršena je kontrola rada ovlaštenih učesnika na tržištu (DUF-ova, investicijskih-otvorenih i zatvorenih fondova, profesionalnih posrednika, banaka depozitara i skrbnika, berze i Registra vrijednosnih papira), praćenje prometa dionica, zaštite dioničara u ostvarivanju prava iz vrijednosnih papira, te postupanje po žalbama pravnih i fizičkih lica u vezi registracije i prijenosa dionica, kao i povrede drugih prava i interesa. Nadzor je vršen kroz redovni nadzor ovlaštenih učesnika, te postupke vanrednog nadzora, po predstavkama ili po službenoj dužnosti.

U 2012. godini izvršeni su redovni nadzori sa prijedlogom za postupanje kod:

Banke depozitari i banke skrbnici – kod osam banaka depozitara i banaka skrbnika

Predmet nadzora je bilo obavljanje propisane djelatnosti – kod banaka depozitara koje obavljaju poslove za profesionalne posrednike i poslove u emisiji, provjereno je postupanje po aktima o otklanjanju nedostataka koji su dati po predhodnom redovnom nadzoru, izvršen je nadzor o postupanju banaka po Pravilniku o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima, odnosno provjera načina vođenja stanja sredstava svakog klijenta i načina vršenja kontrole klijenta na namjenskom računu profesionalnog posrednika, provjera postupanja po internim procedurama obavljanja poslova s vrijednosnim papirima, kod zatvorene emisije provjera kada banka prebacuje sredstva emitentu u odnosu na momenat uručjenja rješenja Komisije o povećanju kapitala i dr.; poslovi depozitara fonda (obračun neto vrijednosti imovine fonda, postupanje banke depozitara u slučajevima kada investicioni fondovi kupuju udjele stranih otvorenih fondova u inostranstvu, vođenje posebnih računa za imovinu fonda, kontrola transakcija sa vrijednosnim papirima i drugom imovinom fonda, postupanje po uspostavljenom sistemu kontrole, provjera povjeravanja dijela poslova nekom pravnom subjektu u inostranstvu, kontrola troškova upravljanja i provizije, uvid nad propisanim

procedurama postupanja prilikom obavljanja poslova depozitara fonda, način vođenja evidencije o avansima fondova kod banke depozitara, izvještavanje, prijavljivanje kršenja Zakona i dr), skrbnički poslovi (vođenje evidencije o klijentima, osiguranje dostavljanja podataka Komisiji o klijentima, kontrola otvaranja posebnog računa za račun skrbnika, vođenje knjige naloga koju vodi banka skrbnik, obavješćavanje o sticanju zakonom propisanih procenata vlasništva, davanje naloga, postupanje internog kontrolora i dr.). U postupku nadzora konstatirani su određeni nedostaci, pa je Komisija u skladu sa Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira, naložila otklanjanje nedostataka za sedam banaka depozitara i banaka skrbnika: HYPO ALPE-ADRIA-BANK D.D. MOSTAR, RAIFFEISEN BANK d.d. BH, INVESTITICIONO-KOMERCIJALNA BANKA d.d. Zenica, BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo, MOJA BANKA d.d. Sarajevo, INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BH, UNICREDIT BANK d.d. Sarajevo;

Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo

Predmet nadzora Registra vrijednosnih papira u F BiH je bilo obavljanje djelatnosti u skladu sa odredbama člana 2. Zakona o registru vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/98, 36/99 i 33/04) i čl. 180., 184.- 209. Zakona o tržištu vrijednosnih papira («Službene novine Federacije BiH», broj 85/08), i to: osnovni kapital, dioničari, članstvo (prijem i prestanak odnosno isključenje); upis i brisanje vrijednosnih papira i prava u smislu člana 190. stav 3., te. čl. 199., 200., 201. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, kao i postupanje po zahtjevima stranaka odnosno klijenata; prijenosi i obustave prijenosa vrijednosnih papira i upisi drugih zabrana u vezi sa vrijednosnim papirima; obračun i poravnanje transakcija; fond sigurnosti: visina i uplate; čuvanje i dostupnost podataka (zaštita informacionog sistema, uvid i evidencija o uvidima u podatke i dr.); postupanje po članu 180. Zakona o tržištu vrijednosnih papira; izvještavanje prema članu 209. Zakona o tržištu vrijednosnih papira; korporativne radnje; sudski sporovi; rješavanje sporova sa članovima; funkcioniranje sistema interne kontrole; postupanje po nalogima iz ranijih nadzora.

Prema činjenicama utvrđenim kroz nadzor izdat je nalog za otklanjanje nedostataka u skladu sa Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira da naknadu za prijenos vrijednosnih papira na osnovu ugovora o darovanju između članova uže porodice obračunava i naplaćuje u iznosu od 0,05 % od nominalne vrijednosti transakcije, a da se izbjegne primjena naknade od 10,00 KM po transakciji; naloženo obavezno dostavljanje strankama obavješćenja o izvršenom prijenosu, a pošto se radilo o propustu uposlenika, naloženo da se isti upozore; naloženo postupanje RVP u skladu sa odredbama člana 205. stav 3. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, kao i davanje odgovora po zahtjevima advokata u vezi davanja informacija o dionicama u vlasništvu “Nikomati” d.o.o. Varaždin; naloženo RVP da kvartalno u sredstvima javnog informisanja izda odgovarajuću Obavijest za dioničare i pozove ih da prijave promjene podataka; naloženo i preduzimanje aktivnosti kojim bi bilo riješeno da se u momentu dospjeća dužničkih vrijednosnih papira isti i brišu.

Sarajevska berza d.d. Sarajevo

Predmet nadzora je bilo obavljanje poslova Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira d.d. Sarajevo koji su propisani odredbama čl. 135. - 174. Zakona o tržištu vrijednosnih papira i to: obavljanje djelatnosti SASE (član 136. tč. b), c) i d) i član 138. stav 1. Zakona - poštovanje principa propisanih ovom odredbom kod svakog načina trgovanja na berzi i obustava trgovanja na berzi - aukcijsko i kontinuirano trgovanje, trgovanje putem vanrednih aukcija); emisija vrijednosnih papira javnom ponudom putem berze; prijem i isključenje članova i vrijednosnih papira sa berze; vršenje nadzorne funkcije berze (član 138. stav 2. Zakona o tržištu vrijednosnih papira); osnovni kapital, dioničari berze, članovi berze, sa aspekta člana 140. i 144. Zakona o tržištu vrijednosnih papira; rad arbitraže berze; visina i korištenje fonda sigurnosti berze; postupanje po nalogima iz ranijih nadzora.

Na osnovu utvrđenog u toku redovnog nadzora u skladu sa Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira Komisija je naložila otklanjanje nedostataka i to: Pravilnik o javnim ponudama vrijednosnih papira putem SASE uskladiti sa odredbama Pravilnika o emisiji vrijednosnih papira; da prilikom kontrole integriteta elektronske knjige naloga kod članova treba voditi računa o kontrolnom uzorku revizionog traga odnosno obuhvatiti kompletan period u kojem nije izvršena kontrola, procedura provođenja nadzora informacionog sistema članova berze mora biti u skladu sa propisanim i sadržavati taksativno sve kontrole kako su navedene u “Internom uputstvu o proceduri nadzora računarsko-informacionog sistema i elektronske knjige naloga članova” i identično provedene kod svih članova; unificirati formu zapisnika o provedenom nadzoru i istu uskladiti sa uputstvom; utvrđen nedostatak tehničke i korisničke dokumentacije za kreirane aplikacije (OSD – Order signature database i MMS - Mobile Signature Surveillance), pa je naloženo kreiranje navedene dokumentacije i da se ustanovi procedura kreiranja dokumentacije za sve aplikacije i eventualne promjene na postojećim aplikacijama u planovima razvoja informacionog sistema Berze.

Profesionalni posrednici – kod osam profesionalnih posrednika

Predmet redovnog nadzora profesionalnih posrednika je bio kako slijedi: provjera funkcioniranja software-a način na koji je uređeno dostavljanje podataka o stanju sredstava klijenata profesionalnih posrednika bankama depozitarima; provjera sudskih registracija; identifikacija klijenata; tarifa naknada – provjera visine provizije i njene naplate; adekvatnost kapitala i likvidnost; postupanje po odredbama Pravilnika o objavljivanju informacija i izvještavanju; korištenje novčanih sredstava klijenata; knjiga naloga i čuvanje dokumentacije izvan poslovnih prostorija; kupoprodaja vrijednosnih papira izvan berze, darovni ugovori; uzimanje i davanje u zajam vr. papira; provjera karakterističnih transakcija. Izvještaj o obavljenom redovnom nadzoru sa prijedlogom mjera je u pripremi i u narednom periodu će biti dostavljen Komisiji na razmatranje i usvajanje.

Društva za upravljanje fondovima i ZIF-ovi

S obzirom da u prethodnom godišnjem izvještaju nisu bili navedeni podaci o usvojenim mjerama i postupanjima po prethodno obavljenom redovnom nadzoru društava za upravljanje fondovima i zatvorenih investicionih fondova, navodi se da je po obavljenom redovnom nadzoru DUF-ova i ZIF-ova, Komisija usvojila prijedlog mjera i dostavljeni su akti o otklanjanju nedostataka za 6 DUF-ova, kao i zahtjevi za ocjenom rada i rezultatima rada za 3 DUF-a.

Izvršeni su vanredni nadzori sa prijedlogom mjera za postupanje kod: “AW Broker” d.o.o. Sarajevo, “Fima” d.o.o. Sarajevo i “Bosnalijek” d.d. Sarajevo –punomoći u vezi sazivanja skupštine “Bosnalijek” d.d. Sarajevo od 16.06.2012. godine–dostavljen odgovor Premijeru Vlade Federacije BiH; “Bosnalijek” d.d. Sarajevo – sazivanje i održavanje skupštine od 07.07.2012. godine – nalog za postupanje; DUF “Euro - Investment” d.d. Tuzla i ZIF “Bosfin” d.d. Sarajevo po Rješenju Komisije o izdavanju dozvole za upravljanje ZIF-om, dat nalog za postupanje DUF-u “Euro - Investment” d.d. Tuzla.

Po prekršajnim prijavama Komisije, donesena su rješenja o prekršaju Općinskog suda Sarajevo u predmetima: General Broker Sarajevo, E. Imširović, AW Broker Sarajevo, A. Bunjo, „Unibroker“ Sarajevo, M. Turbo, M. Rakovec, S. Nikolić, S. Nikolić, Banka Celje, Triglav naložbe Ljubljana, Zavarovalnica Triglav Ljubljana, Triglav DZU.

Izvršena je provjera navoda, preduzete odgovarajuće mjere i sačinjeni su odgovori na predstavke u četrdeset slučajeva po zahtjevima pravnih i fizičkih lica. Dostavljeni su podaci i informacije na traženje nadležnih organa: Finansijske policije Ureda Premijera Federacije BiH,

MUP-a Federalne uprave policije, SIPE, Kantonalnih tužilaštava, Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske; Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, te regulatora drugih zemalja.

VIII - Normativni poslovi

Komisija je u 2012. godini u normativnoj oblasti realizovala izradu novih ili izmjene propisa saglasno svojim ovlaštenjima u primjeni zakona i potrebama regulacije tržišta kapitala.

U 2012. godini Komisija je donijela sljedeće podzakonske propise:

1. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira, ("Službene novine Federacije BiH" br. 87/12)
2. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izvještaja investicijskih fondova ("Službene novine Federacije BiH" br. 61/12, 101/12)
3. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara ("Službene novine Federacije BiH" br. 79/12)

Uz ovaj Pravilnik objavljeni su i novi obrasci za finansijsko izvještavanje, usklađeni sa računovodstvenim standardima.

Na inicijativu Komisije usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH" br. 109/12).

Proces usklađivanja sa Direktivama Evropske Unije, u skladu sa preuzetim odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, proveden je u znatnoj mjeri prilikom donošenja novog Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima, kao i propisa koji su doneseni radi primjene ovih zakona. Radi daljeg usklađivanja sa direktivama Evropske Unije izrađen je i dostavljen u proceduru usvajanja novi Zakon o preuzimanju dioničkih društava, koji je usklađen sa Direktivom 2004/25/EC Evropskog parlamenta i Vijeća Evrope o preuzimanju dioničkih društava, od 21. 04. 2004. godine. Urađena su dva izvještaja o napretku u oblasti tržišta vrijednosnih papira u prošloj godini u svrhu realizacije obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Pokrenute su aktivnosti na izradi novog Zakona o privrednim društvima i izmjene i dopune Zakona o investicijskim fondovima.

Od ostalih aktivnosti treba pomenuti redovno praćenje propisa i preduzimanje mjera na izvršenju odnosno naplati izrečenih novčanih kazni po izdatim prekršajnim nalogima. Po zahtjevima pravnih i fizičkih lica dato je 45 mišljenja i odgovora na upite o primjeni zakona i drugih propisa. Najčešći upiti odnose se na održavanje skupština dioničara, ostvarivanje prava dioničara, rad nadzornog odbora i dr. Postupajući po zahtjevima u upravnim sporovima i prekršajnim postupcima pred sudovima, ažurno su dostavljani odgovori na žalbe i podnesci nadležnim sudovima i osigurano prisustvo predstavnika Komisije u postupcima pred sudovima. Vodi se prekršajna evidencija o izrečenim mjerama za prekršaje.

IX – Programski ciljevi za 2013. godinu

U programu rada kao prioritetne su planirane aktivnosti na ostvarivanju zakonom utvrđenih nadležnosti Komisije u oblasti regulacije i nadzora tržišta, unapređenje standarda poslovanja profesionalnih učesnika na tržištu, korporativnog upravljanja, transparentnosti tržišta, te zaštite interesa investitora i integracije i razvoja tržišta.

U narednom periodu će biti neophodno posebnu pažnju posvetiti stabilizaciji i oporavku tržišta, preduzeti mjere i ekonomske reforme koje će doprinijeti stvaranju ambijenta za veću zainteresiranost za ulaganje domaćih i stranih investitora. Interes za ulaganje u vrijednosne papire može se postići poboljšanjem uslova za ulaganje i rastom ekonomske aktivnosti privrednih subjekata, ubrzanjem procesa privatizacije, emisijom novih dionica i obveznica i poticanjem javne ponude kao osnovnog načina emisije dionica, ali i kroz afirmaciju principa i standarda korporativnog upravljanja u dioničkim društvima.

Iako postoji pravni okvir za oblast tržišta kapitala na nivou entiteta, za dalji razvoj tržišta kapitala potrebno je donošenje okvirnih zakona kojima se reguliše funkcionisanje tržišta kapitala na nivou BiH, što bi značajno doprinijelo razvoju tržišta, privlačenju stranih i domaćih investitora i smanjenju troškova. U tom smislu Komisija je u više navrata inicirala prema nadležnim državnim organima izradu i donošenje neophodnih zakona iz oblasti tržišta kapitala na nivou BiH.

U cilju podrške razvoju tržišta planira se analiza i dogradnja podzakonskih propisa prema zakonima iz oblasti tržišta kapitala, poboljšanje transparentnosti tržišta, informisanja i edukacije javnosti i učesnika na tržištu kapitala i afirmacija prednosti koje za investitore pruža tržište kapitala.

Zbog potrebe usklađivanja sa standardima i direktivama Evropske Unije, planirano je donošenje novog Zakona o privrednim društvima, radi poboljšanja uslova za poslovanje i funkcionisanje privrednih društava i primjenu standarda korporativnog upravljanja. Na inicijativu Komisije izrađen je i nalazi se u proceduri usvajanja u Parlamentu Federacije BiH novi Zakon o preuzimanju dioničkih društava. Takođe, planira se inicirati izmjene i dopune Zakona o investicijskim fondovima.

Planira se nastavak saradnje sa nadležnim organima entiteta i države u pripremi zakona i propisa iz oblasti tržišta kapitala i usaglašavanje sa propisima Evropske Unije, kao i saradnja sa drugim regulatorima u zemlji na usaglašavanju propisa i integraciji tržišta. Takođe značajno je nastaviti saradnju sa regulatorima tržišta kapitala u regionu na bazi Deklaracije o saradnji regulatora i zajedničkih projekata.

Komisija je donijela Program rada za 2013. godinu, kojim su detaljno utvrđene planirane aktivnosti i poslovi i zadaci.

Prilog Pregled propisa iz oblasti tržišta kapitala

1. Zakon o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br.85/08, 109/12)
2. Zakon o Komisiji za vrijednosne papire („Službene novine Federacije BiH“ br.39/98, 36/99, 33/04)
3. Zakon o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 85/08)
4. Zakon o preuzimanju dioničkih društava („Službene novine Federacije BiH“ broj 7/06)
5. Zakon o Registru vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 39/98, 36/99, 33/04)
6. Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“ br 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08, 7/09)
7. Statut Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 54/99)
8. Pravilnik o upravljanju dioničkim društvima („Službene novine Federacije BiH“ br. 19/10)
9. Odluka o tarifi naknada („Službene novine Federacije BiH“ br. 1/10, 26/10, 73/10, 10/11, 13/11,48/11)
10. Pravilnik o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira („Službene novine FBiH“ br. 23/05)
11. Pravilnik o objavljivanju informacija i izvještavanju na tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 37/09)
12. Pravilnik o načinu upisa i vođenja registra emitenata vrijednosnih papira kod Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 49/99, 4/05, 18/08, 8/09)
13. Pravilnik o vrjednovanju i obračunu imovine investicijskog fonda („Službene novine FBiH“ br. 42/09)
14. Pravilnik o ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira, sa prilogom: Program stručnih ispita za stjecanje dozvole za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova i investicijskog savjetovanja u prometu vrijednosnim papirima („Službene novine Federacije BiH“ br. 31/09, 73/09, 87/12)

15. Pravilnik o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima („Službene n. FBiH“ br. 34/09, 1/10, 31/10, 7/11)
16. Pravilnik o posebnim poslovima i ograničenjima prometa vrijednosnih papira („Službene n. FBiH“ br. 18/09)
17. Odluka o povratu dijela naknade za kandidate koji ostvare natprosječne rezultate na stručnom ispitu za brokere/dilere („Službene novine Federacije BiH“ br. 35/01)
18. Odluka o povratu dijela naknade za kandidate koji ostvare natprosječne rezultate na stručnom ispitu za investicijske savjetnike („Službene novine Federacije BiH“ br. 34/03)
19. Pravilnik o emisiji vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 18/09, 87/10, 112/12);
20. Odluku o standardima za izradu i odobravanje pravila i drugih akata berze i/ili drugog uređenog tržišta vrijednosnih papira u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 21/01)
21. Pravilnik o načinu sticanja i prometa vlastitih dionica („Službene novine Federacije BiH“ br. 12/04)
22. Pravilnik o promociji investicijskih fondova sa javnom ponudom („Službene novine FBiH“ broj 33/09)
23. Pravilnik o registru udjela („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/09, 66/09);
24. Pravilnik o uslovima za sticanje ovlaštenja za prodaju dionica ili udjela investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ broj 42/09);
25. Pravilnik o bankama depozitarima investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ broj 42/09);
26. Pravilnik o otvorenim investicijskim fondovima s rizičnim kapitalom („Službene novine FBiH“ broj 29/09);
27. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra fondova („Službene novine Federacije BiH“ broj 18/09, 67/10);
28. Pravilnik o ulaganju zatvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u nekretnine („Službene novine FBiH“ br. 22/09);
29. Pravilnik o ulaganju otvorenih investicijskih fondova sa zatvorenom ponudom („Službene novine FBiH“ br. 22/09);
30. Pravilnik o uslovima poslovanja društva za upravljanje („Službene novine Federacije BiH“ broj 18/09, 7/10);
31. Pravilnik o uslovima za osnivanje zatvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ broj 42/09);
32. Pravilnik o sadržaju zahtjeva, postupku izdavanja dozvole i uslovima za članove uprave društva za upravljanje („Službene novine Federacije BiH“ broj 18/09);
33. Odluka o prestanku važenja propisa Komisije za vrijednosne papire FBiH („Službene novine FBiH“ br. 7/10);
34. Pravilnik o ulaganju zatvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom na inozemnim tržištima („Službene novine Federacije BiH“ broj 11/10, 10/11);
35. Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara („Službene novine Federacije BiH“ broj 37/10, 79/12);
36. Pravilnik o pripajanju i likvidaciji investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ broj 48/10);
37. Pravilnik o sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja prospekta otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ broj 42/10);
38. Pravilnik o sadržaju zahtjeva, prospekta i ugovora o upravljanju zatvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ broj 42/10).
39. Pravilnik o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izvještaja investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ broj 7/11, 28/11, 61/11, 61/12, 101/12).